

Regnskab 2018

VIBORG
KOMMUNE

Indholdsfortegnelse

Forord	1	eventualrettigheder	29
Ledelsens påtegning	2	Note 16 SWAP – aftaler	30
Anvendt regnskabspraksis	3	Note 17 Udførelse af opgaver for andre myndigheder	31
Resultatopgørelse (Udgiftsbaseret regnskabsopgørelse)	7	Forklaringer til regnskabsbemærkningerne	32
Balance	9	Politisk organisation	33
Hoved- og nøgletal	11	Administrativ organisation	36
Udvikling i kommunens generelle økonomiske stilling	12	Beredskab og Ejendomme	40
Note 1 Skatter, tilskud og udligning	14	Skoler og klubber	43
Note 2 Personaleoversigt	16	Dagtilbud	46
Note 3 Driftsudgifter fordelt på politikområder	17	Familieområdet	48
Note 4 Renter	18	Ældreområdet	52
Note 5 Overførsel af ikke-forbrugte driftsmidler	19	Sundhedsområdet	56
Note 6 Overførsel af ikke-forbrugte anlægsmidler	20	Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet og Beskæftigelsestilbud	61
Note 7 Aktier og andelsbeviser m.v.	21	Socialområdet	69
Note 8 Langfristede tilgodehavender	22	Kultur	74
Note 9 Tilgodehavender	23	Folkeoplysning og idrætsanlæg	77
Note 10 Finansieringsoversigt	24	Grønne områder	80
Note 11 Udvikling i egenkapitalen	25	Trafikområdet	83
Note 12 Hensatte forpligtelser	26	Forsyningsområdet	87
Note 13 Langfristede gældsforpligtelser	27	Plan-, natur og miljøområdet	90
Note 14 Kortfristede gældsforpligtelser	28	Landdistrikter	94
Note 15 Kautions- og garantiforpligtelser samt	29	Revisionspåtegning	97
		Kommuneoplysninger	98
		Bilag 1 – Udvidet resultatopgørelse	99

Forord

Årsregnskabet for 2018 indeholder en status over den økonomiske situation og årets samlede økonomiske resultat. Samtidig indeholder det en opfølgning på Byrådets mål for de enkelte politikområder.

Endnu et godt regnskab

Regnskabet for 2018 viser, at Viborg Kommune igen har leveret et godt resultat, som holder sig inden for Byrådets målsætninger.

Regnskabet viser et overskud før anlæg, afdrag på lån mv. (indtægter fra skatter, tilskud og udligning fratrukket driftsudgifterne og renter) på 326 mio. kr., hvilket er 98 mio. kr. større end det oprindelige budgetterede overskud på 228 mio. kr. og som bl.a. anvendes til at finansiere anlægsaktiviteterne og afdrag på lån. Byrådets målsætning er et overskud på mindst 200 mio. kr.

En væsentlig årsag til et større overskud er kommunens indtægt på 67 mio. kr. ved salg af HMN Naturgas til et privat konsortium. Budgetterne på de store serviceområder f.eks. skoler, ældre, social-, familieområdet, dagtilbud m.fl. er brugt 100% svarende til en realvækst på 1,4% set i forhold til 2017.

Viborg Kommunes gennemsnitlige likviditet udgør 553 mio. kr., hvilket er væsentligt over Byrådets målsætning på mindst 200 mio. kr.

Viborg Kommunes økonomistyring er baseret på muligheden for overførsel af mindreforbrug til kommende regnskabsår. Der er i 2018 et mindreforbrug på serviceudgifterne på 133 mio. kr., hvoraf de 114 mio. kr. overføres til drift i de kommende år. Denne overførsel er 10 mio. kr. mindre i forhold til sidste år.

Resultatet samt den høje gennemsnitlige likviditet har betydet, at Viborg Kommune i 2018 har opretholdt et højt anlægsniveau på 253 mio. kr. Anlægsmidlerne er blandt andet brugt til infrastruktur i Banebyen, Tingpladsen, renovering af Søndre Skole, Ny Rosenvænget Skole, samling af daginstitutioner i Frederiks, ny idrætshal ved Viborg Gymnastik Center, områdefornyelse i Stoholm, Rødkærsbro og Klejtrup.

Den økonomiske situation er nærmere beskrevet i ansnittet: "Udvikling i kommunens generelle økonomiske stilling".

Vi fastholder fokus på sund økonomi

En god økonomistyring, som virker ud i alle afdelinger, er hjørnestenen i en sund økonomi. Vi ser derfor med stor anerkendelse på det arbejde som de politiske udvalg, de mange ledere og medarbejdere i kommunen har ydet i 2018 for at sikre at Viborg Kommune igen i år har leveret et godt resultat.

Med styr på økonomien har vi et godt fundament for at skabe yderligere vækst og udvikling i kommunen i de kommende år til gavn for alle borgere i kommunen. Dette vil ske med udgangspunkt i den nye sammenhængsmodel som Byrådet vedtog i december 2018 med de 5 temaer: Bæredygtighed, Vækst og socialt samvær, Sundhed, Læring og uddannelse samt Oplevelser og fællesskaber, med det overordnede mål at skabe større sammenhæng for borgerne.

God læselyst med årsregnskabet for 2018.

Ulrik Wilbek
Borgmester

Lasse Jacobsen
Kommunaldirektør

Ledelsens påtegning

Økonomi- og Erhvervsudvalget har den 10. april 2019 aflagt årsregnskab for 2018 for Viborg Kommune til Byrådet.

Årsregnskabet bygger på de obligatoriske oversigter og redegørelser, der skal aflægges i overensstemmelse med Lov om Kommunernes styrelse og reglerne i Økonomi- og Indenrigsministeriets Budget- og regnskabssystem for Kommuner.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsregnskabet giver et retvisende billede af kommunens aktiver og passiver, finansielle stilling samt årets økonomiske resultat.

I henhold til styrelseslovens § 45 overgiver Byrådet hermed regnskabet til revision.

Ulrik Wilbek
Borgmester

Lasse Jacobsen
Kommunaldirektør

Anvendt regnskabspraksis

Generelt

Kommunens regnskabspraksis er detaljeret fastlagt i "Principper for Økonomistyring" med tilhørende bilag. Den overordnede regnskabspraksis er følgende:

God bogføringsskik

Kommunens bogføring foretages i overensstemmelse med god bogføringsskik. Ved god bogføringsskik forstås den praksis, der til enhver tid anses for god skik og brug blandt kyndige og ansvarsbevidste fagfolk inden for bogføringsområdet.

Det er en forudsætning for god bogføringsskik, at reglerne i "Budget- og regnskabssystem for Kommuner" samt øvrige relevante forskrifter er fulgt.

Ændringer i regnskabspraksis i forhold til tidligere år

Regnskabet er aflagt efter samme regnskabspraksis som sidste år.

Driftsregnskab

Indregning af indtægter og udgifter

Såvel driftsudgifter / -indtægter som anlægudgifter / -indtægter indregnes i regnskabsopgørelsen jf. transaktionsprincippet i det regnskabsår aktiviteten vedrører, forudsat at aktiviteten er kendt for kommunen inden udløbet af supplementsperioden.

Præsentation i udgiftsregnskabet

Præsentation af kommunens årsregnskab tager udgangspunkt i det udgiftsbaserede regnskab. Årsregnskabets primære funktion er at kunne sammenholde regnskabet med budgettet, der er opgjort efter udgiftsbaserede principper.

Årsregnskabet indeholder en afrapportering af kommunens resultat og præsentation af kommunens væsentlige faglige resultater og aktivitetsniveau.

Bemærkninger til regnskabet

Styrelsesloven fastsætter, at årsregnskabet i fornødent omfang skal være ledsaget af bemærkninger, navnlig vedrørende væsentlige afvigelser mellem bevillings- og regnskabsbeløb.

Der udarbejdes bemærkninger til driftsindtægter og -udgifter i forhold til det oprindelige/korrigerede budget på bevillingsniveau. Der skal også udarbejdes bemærkninger til regnskabet i tilfælde, hvor der er overensstemmelse mellem regnskabs- og bevillingsbeløb, men hvor de aktiviteter eller formål, som var forudsat ved bevillingsafgivelsen, ikke er realiseret.

Anvendt regnskabspraksis

Balancen

Præsentation af balancen

Formålet med balancen er at vise kommunens aktiver og passiver opgjort henholdsvis ultimo regnskabsåret og året før, idet der ved passiver forstås summen af egenkapital og forpligtigelser.

Der er af Økonomi- og Indenrigsministeriet fastsat formkrav til, hvordan balancen skal udarbejdes.

Materielle anlægsaktiver

Aktiver indregnes som hovedregel i balancen til kostpris og afskrives over den forventede levetid. Ejendomsretten dokumenteres via bogførte fakturaer og leasingaftaler m.v.

Aktiver med en levetid på 1 år eller derunder – samt aktiver under 100.000 kr. afskrives straks og registreres således ikke i anlægskartoteket. Indretning af lejede lokaler samt anlæg, driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger.

Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Udgifter over 100.000 kr., der medfører en væsentlig forbedring af et aktivs egenskaber eller en væsentlig forlængelse af et aktivs levetid, aktiveres sammen med det pågældende aktiv og afskrives over den nye levetid.

Udgifter til mindre reparationer og lignende, som ikke har en væsentlig indflydelse på aktivets levetid eller egenskaber i øvrigt, udgiftsføres i det regnskabsår, hvori de afholdes.

Grunde og bygninger

Ejendomme anskaffet før 1. januar 1999 værdi sættes til ejendomsvurderingen for ejendommen pr. 1. januar 2004 fratrukket afskrivninger. Bygninger og grunde anskaffet efter 1. januar 1999 indregnes til anskaffelsespris med fradrag af afskrivninger. Der afskrives ikke på grunde.

Øvrige materielle anlægsaktiver

Øvrige materielle anlægsaktiver er indregnet til anskaffelsespris med fradrag af afskrivninger.

Levetider

Levetider er fastlagt til følgende:

- Bygninger max. 15 – 50 år (afhængig af anvendelsesformål)
- Tekniske anlæg, maskiner m.v. max. 8 – 50 år (afhængig af anvendelsesformål)
- Inventar, herunder IT-udstyr m.v. 3 – 10 år

Infrastrukturelle anlægsaktiver (veje, signalanlæg, broer m.v.) samt ikke-operationelle anlægsaktiver (arealer til rekreative formål samt naturbeskyttelses- og genopretningsformål) indregnes ikke i balancen.

Finansielt leasede anlægsaktiver

Finansielt leasede aktiver behandles regnskabsmæssigt som tilsvarende erhvervede aktiver og indregnes til kostprisen. Kostprisen måles som den laveste af enten dagsværdien af det leasede aktiv eller nutidsværdien af minimumsleasingydelse med tillæg af omkostninger.

Når der ikke er sammenhæng mellem leasinggiver og leverandøren af de aktiver, der er omfattet af leasingkontrakterne, optages de leasede aktiver i anlægskartoteket og statusbalancen til den faktiske kostpris på linje med andre erhvervede aktiver. Når leasinggiver og leverandør er den samme, beregnes nutidsværdien af minimumsydelserne med tillæg af omkostninger. Finansielt leasede anlægsaktiver afskrives over den forventede levetid, der fastsættes efter typen af aktiv.

Materielle anlægsaktiver under udførelse

Igangværende materielle anlægsaktiver under opførelse værdiansættes og optages til de samlede afholdte omkostninger på balancetidspunktet. Der afskrives ikke på materielle anlæg under udførelse. Først når anlægget er udført, påbegyndes afskrivning over anlæggets forventede levetid.

Finansielle anlægsaktiver – Tilgodehavender

Tilgodehavender optages i balancen til nominel værdi under de respektive regnskabsposter hertil. Der nedskrives til imødegåelse af forventede tab til nettorealiseringsværdien.

Anvendt regnskabspraksis

Finansielle anlægsaktiver – Aktier og andelsbeviser

Andele af interessentskaber, som Viborg Kommune har medejerskab til, indgår i balancen med den andel af virksomhedens indre værdi, jfr. senest foreliggende årsregnskab, som svarer til kommunens ejerandel. For noterede aktier foretages indregningen til kursværdien pr. 31. december, og for ikke noterede aktier og andre kapitalandele (andelsbeviser og lignende) foretages indregningen efter indre værdis metode.

Omsætningsaktiver – Fysiske aktiver til salg

Fysiske aktiver til salg måles til kostpris eller nettorealisationseværdi, hvor denne er lavere.

Grunde og bygninger til salg op- eller nedskrives via egenkapitalen til forventet salgspris.

Likvide aktiver samt omsætningsaktiver – Værdipapirer

Likvide aktiver omfatter likvider samt kortfristede værdipapirer, der uden hindring kan omsættes til likvide beholdninger. Likvide beholdninger indregnes til nominel værdi, og værdipapirer indregnes til dagsværdi (kurs) på balancedagen.

Egenkapital

I egenkapitalen er også indeholdt selvejende institutioner, som kommunen har indgået driftsoverenskomst med.

Langfristede- herunder finansielle gældsforpligtelser

Langfristet gæld til realkreditinstitutter og andre kreditinstitutter er optaget med restgælden på balancetidspunktet. Leasingforpligtelser vedrørende finansiell leasing indregnes i balancen som en gældsforpligtelse.

Andre gældsforpligtelser, som omfatter gæld til leverandører, andre myndigheder samt anden gæld, måles i nominel værdi.

Nedskrivning af tilgodehavender

Langfristede tilgodehavender på funktionerne 9.32.22, 9.32.23 og 9.32.25 gennemgås med henblik på vurdering af forventede tab.

For områder, hvor der er historiske data om afskrivning til rådighed, anvendes disse som dokumentation for den foretagne nedskrivning med forventet tab.

For øvrige tilgodehavender foretages en individuel vurdering, der beskriver og dokumenterer grundlaget for foretaget nedskrivning.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser indregnes i balancen, når kommunen på balancedagen har en retslig eller faktisk forpligtigelse, som resultat af en tidligere begivenhed, og det er sandsynligt, at afviklingen heraf vil medføre et træk på kommunens økonomiske ressourcer, og der kan foretages en pålidelig beløbsmæssig måling af forpligtelsen.

Pensionsforpligtelser, der ikke er forsikringsmæssigt afdækket vedrørende tjenestemandsansatte og ansatte på tjenestemandslignende vilkår, optages i balancen under forpligtelser. Kapitalværdien af pensionsforpligtelsen er minimum hvert 5. år beregnet aktuariemæssigt ud fra forudsætninger fra Økonomi- og Indenrigsministeriet.

Hensatte forpligtelser vedrørende eksempelvis miljøforurening, retssager, erstatningskrav og arbejdsskade forpligtelser indregnes på balancen til den løbende ydelses kapitaliserede værdi opgjort pr. forpligtigelse.

Fratrædelsesbeløb ved udløb af åremålsansættelser optages til nominel værdi i overensstemmelse med de indgåede aftaler.

Anvendt regnskabspraksis

Kortfristet gæld

Kortfristet gæld til pengeinstitutter, staten, kirken, andre kommuner og regioner optages med restværdien på balancetidspunktet.

Repo-forretninger

Viborg Kommune anvender Repo-forretninger i forbindelse med likviditetsstyring. En Repo-forretning er en terminsforretning, hvor man sælger en obligation og samtidig indgår en aftale om genkøb af obligationen på

et fastsat tidspunkt til en bestemt kurs. Genkøbskursen beregnes på baggrund af pengemarkedsrenten. Repo-forretninger anvendes for at reducere indestående i banken, således omkostningerne ved en eventuel negativ rente reduceres. Likviditeten placeres i et kapitalbevarende depot, hvor der er tilknyttet en Repo-facilitet.

Noter til driftsregnskab og balance

Der er udarbejdet noter til henholdsvis driftsregnskab og balance i det omfang, der er væsentlige forhold, som bør belyses, og/eller Økonomi- og Indenrigsministeriet har stillet krav om noteoplysning/regnskabsbemærkning.

Resultatopgørelse (Udgiftsbaseret regnskabsopgørelse)

(se i øvrigt bilag 1 side 99, hvor resultatopgørelsen også viser skattefinansieret resultat mv.)

Noter	Beløb i mio. kr. (- = indtægt/overskud)	Budget 2018	Korr. budget 2018	Regnskab 2018	Regnskab 2017
1	Indtægter				
	Skatter	-4.319,9	-4.325,2	-4.326,1	-4.165,5
	Generelle tilskud m.v.	-1.537,5	-1.478,0	-1.477,7	-1.563,6
	Indtægter i alt	-5.857,3	-5.803,2	-5.803,8	-5.729,1
2, 3	Serviceudgifter				
	Økonomi- og erhvervsudvalget	576,2	614,3	542,7	532,2
	Børne- og ungdomsudvalget	1.663,0	1.686,2	1.659,0	1.616,4
	Ældre- og aktivitetsudvalget	710,2	703,7	703,8	710,0
	Social- og sundhedsudvalget	897,9	941,3	913,9	836,3
	Beskæftigelsesudvalget	12,7	17,6	12,5	12,7
	Kultur- og fritidsudvalget	166,5	170,5	166,3	169,1
	Teknisk Udvalg	145,8	150,0	153,1	154,2
	Klima- & Miljøudvalget	13,5	16,3	16,3	14,6
	Landdistriktsudvalget	1,5	2,5	1,5	0,0
	Serviceudgifter i alt	4.187,2	4.302,4	4.169,1	4.045,5
3	Overførselsudgifter				
	Beskæftigelsesudvalget	1.433,1	1.400,7	1.368,5	1.350,4
	Overførselsudgifter i alt	1.433,1	1.400,7	1.368,5	1.350,4
	DRIFTSUDGIFTER I ALT	5.620,4	5.703,1	5.537,6	5.395,8
4	Renter	8,8	-58,4	-59,6	6,2
	RESULTAT FØR ANLÆG OG AFDRAG M.V.	-228,2	-158,5	-325,9	-327,1

Resultatopgørelse (Udgiftsbaseret regnskabsopgørelse)

Noter	Beløb i mio. kr. (- = indtægt/overskud)	Budget 2018	Korr. budget 2018	Regnskab 2018	Regnskab 2017
	Anlægsudgifter, skattefinansieret	209,7	324,9	253,2	212,9
	Økonomi- og erhvervsudvalget	-1,1	-7,5	-9,3	27,2
	Børne- og ungdomsudvalget	56,5	77,8	58,7	52,2
	Ældre- og aktivitetsudvalget	14,1	55,0	47,1	3,9
	Social- og sundhedsudvalget	12,0	9,3	2,0	6,0
	Beskæftigelsesudvalget	0,0	1,1	0,2	0,0
	Kultur- og fritidsudvalget	26,5	44,2	39,8	25,9
	Teknisk Udvalg	83,1	106,5	97,7	91,4
	Klima- & Miljøudvalget	7,9	15,7	6,0	6,3
	Landdistriktsudvalget	10,7	22,9	10,9	0,0
	Ældreboliger	0,0	-3,9	0,0	0,2
	Alment boligbyggeri	36,4	72,6	51,3	36,5
	Jordforsyning	-17,3	15,4	-9,7	65,8
	Økonomi- og Erhvervsudvalget	-76,1	-50,3	-53,6	-58,4
	Teknisk Udvalg	58,8	65,7	43,9	124,2
	ANLÆGSUDGIFTER I ALT	228,8	409,0	294,7	315,3
	Nettoafdrag på gæld				
	Optagne lån	-47,3	-47,3	-62,2	-27,5
	Afdrag på lån	81,1	81,6	87,1	78,4
	NETTOAFDRAG I ALT	33,8	34,3	24,9	50,9
	SAMLET LIKVIDITETSVIRKNING AF DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE	34,4	284,7	-6,2	39,2
	Forsyningsområdet				
	Forsyningsvirksomhed drift	-1,5	9,1	4,4	-12,0
	Forsyningsvirksomhed anlæg	36,2	43,9	37,9	3,2
	RESULTAT AF FORSYNINGSOMRÅDET	34,7	53,0	42,2	-8,8
	Øvrige finansforskydninger	5,4	59,7	173,9	-131,7
5, 6	SAMLET LIKVIDITETSVIRKNING	74,5	397,4	209,9	-101,3

Balance

Noter	Beløb i mio. kr.	Ultimo 2017	Ultimo 2018
	AKTIVER		
	ANLÆGSAKTIVER		
	Materielle anlægsaktiver		
	Grunde	587,5	603,5
	Bygninger	2.039,8	2.136,8
	Tekniske anlæg m.v.	59,7	64,0
	Inventar	16,2	19,3
	Anlæg under udførelse	391,9	354,2
	I alt	3.095,1	3.177,8
	Finansielle anlægsaktiver		
7	Aktier og andelsbeviser m.v.	3.011,9	3.005,3
8	Langfristede tilgodehavender	200,4	262,4
	Udlæg vedrørende forsyningsvirksomheder	-49,5	-7,3
	I alt	3.162,9	3.260,4
	ANLÆGSAKTIVER I ALT	6.258,0	6.438,2
	OMSÆTNINGSAKTIVER		
	Fysiske anlæg til salg (jordforsyning)	250,7	332,9
9	Tilgodehavender	324,9	355,1
	Værdipapirer (pantebreve)	28,8	28,6
10	Likvide beholdninger	256,4	40,5
	I alt	860,8	757,1
	AKTIVER I ALT	7.118,8	7.195,3

Balance

Noter	Beløb i mio. kr.	Ultimo 2017	Ultimo 2018
	PASSIVER		
11	EGENKAPITAL		
	Modpost for takstfinansierede aktiver	-42,1	-58,1
	Modpost for selvejende institutioners aktiver	-23,8	-22,7
	Modpost for skattefinansierede aktiver	-3.159,2	-3.137,5
	Reserve for opskrivninger	-120,8	-292,4
	Balancekonto	-588,1	-626,9
	I alt	-3.933,9	-4.137,6
12	HENSATTE FORPLIGTELSE	-1.319,7	-1.275,4
13	LANGFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE	-1.187,8	-1.178,0
	NETTOGÆLD FONDS, LEGATER, DEPOSITA M.V.	-24,9	-24,0
14	KORTFRISTEDE GÆLDSFORPLIGTELSE	-652,5	-580,3
	PASSIVER I ALT	-7.118,8	-7.195,3

Hoved- og nøgletal

Oversigt over væsentlige økonomiske nøgletal Beløb mio. kr.	Regnskab 2018	Regnskab 2017	Regnskab 2016	Regnskab 2015	Regnskab 2014
Regnskabsopgørelsen (- = indtægt/overskud)					
Resultat før anlæg og afdrag m.v.	-325,9	-327,1	-388,8	-267,6	-361,0
Resultat af det skattefinansierede område	-82,4	-48,2	-132,2	126,2	-106,7
Resultat efter netto afdrag på gæld og alment boligbyggeri	-6,2	39,2	-134,3	98,6	-94,6
Resultat af forsyningsvirksomheder, drift	4,4	-12,0	-16,3	-13,1	-12,9
Resultat af forsyningsvirksomheder, anlæg	37,9	3,2	13,0	6,5	6,2
Balance, aktiver					
Anlægsaktiver i alt	6.438,2	6.258,0	6.129,9	5.956,8	5.725,2
Omsætningsaktiver i alt	757,1	860,8	820,7	662,3	778,4
Likvide beholdninger	40,5	256,4	152,9	71,3	224,7
Balance, passiver					
Egenkapital	4.137,6	3.933,9	4.313,5	3.895,9	4.071,1
Hensatte forpligtigelser	1.275,4	1.319,7	796,6	905,9	655,2
Langfristet gæld	1.178,0	1.187,8	1.234,6	1.254,0	1.231,6
- heraf ældreboliger	346,8	352,7	368,8	385,6	398,6
Kortfristet gæld	580,3	652,5	581,9	539,2	522,6
Nøgletal					
Gennemsnitlig likviditet pr. indbygger (kr.)	5.714	5.792	4.095	4.664	4.775
Langfristet gæld pr. indbygger (kr.)	12.159	12.312	12.891	13.203	13.035
Skatteudskrivning					
Udskrivningsgrundlag pr. indbygger (kr.)	157.311	153.515	152.832	149.655	147.642
Udskrivningsprocent kommuneskat	25,7	25,7	25,7	25,7	25,8
Grundskyldspromille	23,7	23,7	23,7	23,7	24,6
Indbyggertal	96.883	96.477	95.776	94.985	94.485

Udvikling i kommunens generelle økonomiske stilling

Driftsudgifter

Serviceudgifterne i Viborg Kommune svarer i 2018 regnskabet til det oprindelige budgetlagte, når der ses bort fra budgetbufferen, som ikke er brugt i 2018.

I forhold til det **korrigerede** budget udviser serviceudgifterne et mindre-forbrug på 133 mio. kr. Den største forskel på det oprindelige og det korrigerede budget er, at det korrigerede budget indeholder overførte mindreforbrug fra tidligere år.

Overskuddet før anlæg og afdrag på lån mv. udgør 326 mio. kr. mod oprindeligt budgetteret 228 mio. kr. De væsentligste årsager til det større overskud på 98 mio. kr. er indtægten på 67 mio. kr. vedrørende salg af HMN Naturgas til et privat konsortium samt et mindreforbrug på overførselsudgifterne.

Anlægsudgifter

De skattefinansierede anlægsudgifter i 2018 udgør 253 mio. kr. ekskl. jordforsyningen. Der er igen i 2018 tale om et forholdsvist højt anlægsniveau set i forhold til tidligere års niveau og som har været muligt at finansiere på grund af overskuddet før anlæg og afdrag på lån mv. på de 326 mio. kr.

Jordforsyningen (jordkøb, byggemodning og grundsalg) udviser samlede nettoindtægter på 9,7 mio. kr. i 2018 mod et oprindeligt nettoindtægtsbudget på 17,3 mio. kr. Der er i 2018 solgt bolig- og erhvervsgrunde for godt 77 mio. kr., hvilket er over niveauet i 2016 og 2017.

Udvikling i resultat efter anlæg, indskud i Landsbyggefonden og netto lån (nye lån fratrasket afdrag på lån)

1.000 kr. (- = overskud)	R2016	R2017	R2018	B2019	B2020
Resultat før anlæg, indskud i Landsbyggefonden og afdrag mv.	-388,8	-327,1	-325,9	-185,1	-245,9
Skattefinansierede anlæg* (ekskl. Jordforsyningen og ældreboliger)	291,7	212,9	253,0	216,3	216,4
Jordforsyningen*	-38,1	65,8	-9,7	-28,5	-11,5
Ældreboliger	3,1	0,2	0,0	0,0	0,0
Indskud i Landsbyggefonden*	3,8	36,5	51,3	44,8	9,1
Nye lån fratrasket afdrag på lån	-5,9	50,9	24,9	33,2	45,8
Netto udgift	254,6	366,3	319,7	265,8	259,8
Resultat efter anlæg, indskud i Landsbyggefonden og netto lån	-134,2	39,2	-6,2	80,7	13,9

*B2019 og B2020 er ekskl. overførsel af uforbrugte bevillinger fra 2018.

Som der fremgår af tabellen, er der i 2018 et overskud efter anlæg, indskud i Landsbyggefonden og netto lån (nye lån og afdrag på lån) på 6,2 mio. kr. Der var i budget 2018 forventet et underskud på 34,4 mio. kr. Årsagen til overskuddet kan hovedsagelig forklares med indtægten på 67 mio. kr. ved salg af HMN Naturgas. I budget 2019 og 2020 forventes det ikke, at overskuddet kan dække anlæg, indskud i Landsbyggefonden og netto lån.

Udvikling i kommunens generelle økonomiske stilling

Likviditeten

Den gennemsnitlige likviditet har i en periode været stigende frem til udgangen af 2017, hvor den udgjorde 559 mio. kr. I 2018 har der været et mindre fald i den gennemsnitlige likviditet til 553 mio. kr.

Ved udgangen af 2018 var den faktiske likvide beholdning på 40 mio. kr.

I 2019-budgettet forventes den gennemsnitlige likviditet at falde med 203 mio. kr. frem til udgangen af 2019 og yderligere 197 mio. kr. i perioden 2020-2022. Ved udgangen af 2022 forventes den gennemsnitlige likviditet således at være reduceret til omkring 150 mio. kr.

Overførsel af uforbrugte driftsbevillinger på 114 mio. kr. og uforbrugte anlægsbevillinger på 85 mio. kr. fra 2018 til efterfølgende år betyder, at den **disponible** kassebeholdning er væsentlig mindre end den gennemsnitlige kassebeholdning. Den disponible kassebeholdning udgør 376 mio. kr. ved udgangen af 2018 og vil ifølge budgettet for 2019-2022 falde væsentlig i budgetperioden.

Langfristet gæld

Når der ses bort fra ældreboliger og leasinggæld, så har der været et fald i den langfristede gæld med 17 mio. kr., idet der er optaget nye lån på 47 mio. kr. og afdrag på lån har udgjort 64 mio. kr. Ved udgangen af 2018 udgør gælden 767 mio. kr.

Leasinggælden er i 2018 steget med 13 mio. kr. og ved udgangen af 2018 udgør leasinggælden 64 mio. kr.

I den kommende 4-års periode er der samlet set budgetteret med, at der netto afvikles på kommunens langfristede gæld.

Opsummering

Viborg Kommune har i øjeblikket en sund økonomi, som i de seneste år er sikret via budgetoverholdelse og stram udgiftsstyring.

I 2018 er Byrådets målsætning om, at overskuddet før anlæg og afdrag på lån mv. skal udgøre mindst 200 mio. kr. opfyldt. I det oprindelige budget for 2018 var der budgetteret med et overskud før anlæg og afdrag på lån mv. på 228 mio. kr. Regnskabsresultatet viser et overskud på 326 mio. kr.

Den gennemsnitlige likviditet er på 553 mio. kr. og nogenlunde uændret i 2018 i forhold til 2017.

Byrådets målsætning for 2018 om, at den gennemsnitlige likviditet skal udgøre min. 200 mio. kr. er opfyldt. Likviditeten forventes at falde i de kommende år, fordi driften ikke fuldt ud kan finansiere de planlagte anlæg, herunder programmet for nye almene boliger samt nettoafdrag på gælden.

Selv om Viborg Kommunes økonomi er stabil og sund, er det fortsat vigtigt, at der er fokus på, at budgetterne overholdes, ellers kan likviditeten fremadrettet komme under alvorligt pres.

Note 1

Skatter, tilskud og udligning

Beløb i mio. kr. (- = indtægt)	Budget 2018	Korr. budget 2018	Regnskab 2018	Regnskab 2017
Kommunal indkomstskat	-3.915,5	-3.915,5	-3.915,5	-3.805,0
Selskabsskat	-101,3	-101,3	-101,3	-63,8
Anden skat på lignet visse indkomster	0,0	-2,6	-3,7	-2,0
Grundskyld	-280,0	-283,5	-283,4	-272,5
Anden skat på fast ejendom	-23,0	-22,3	-22,2	-22,2
Samlede skatter i alt	-4.319,9	-4.325,2	-4.326,1	-4.165,5
Udligning og generelle tilskud	-1.303,7	-1.268,5	-1.268,5	-1.332,1
Udligning og tilskud vedr. udlændinge	29,1	29,1	29,1	29,6
Kommunale bidrag til regionerne	12,9	12,9	12,9	12,6
Sektorspecifikke udligningsordninger	0,0	0,0	0,0	0,0
Særlige tilskud	-275,8	-251,5	-253,5	-274,5
Tilskud og udligning i alt	-1.537,5	-1.478,0	-1.480,0	-1.564,4
Refusion af købsmoms	0,0	0,0	2,3	0,8
Skatter, tilskud og udligning i alt	-5.857,3	-5.803,2	-5.803,8	-5.729,1

Viborg Kommunes samlede indtægter på skatter, tilskud og udligning viser et regnskab for 2018 på 5.803,8 mio. kr. I forhold til det korregerede budget på 5.803,2 mio. kr. er der en merindtægt på 0,6 mio. kr.

Denne afvigelse skyldes et ekstraordinært statstilskud til dækning af afskrivninger på 2 mio.kr, en merindtægt på Viborg Kommunes andel af forskerskat på 1,1 mio.kr, en mindreindtægt på ejendomsskatter på 0,2 mio.kr, samt en mindreindtægt på refusion af købsmoms på 2,3 mio.kr.

Hovedparten af skatteindtægterne kommer fra personskatterne, som beregnes ud fra kommunens skattegrundlag og kommunens skatteprocent for indkomstskat. Skattegrundlaget for 2017 er stort set opgjort på nuværende tidspunkt og væksten i skattegrundlaget ligger svagt over landsgennemsnittet for 2017. Tendensen i de senere år har været, at væksten i Viborg Kommunes skattegrundlag ligger og svinger omkring landsgennemsnittet, hvilket er en klar forbedring i forhold til årene efter finanskrisen med stagnerende vækstrater. En positiv udvikling af skattegrundlaget betyder en positiv udvikling for indtægtsiden i Viborg Kommune.

Udligning og generelle tilskud består af landsudligningen, af tilskud vedr. højt strukturelt underskud, af tilskud til kommuner med vanskelige vilkår, af tilskud i form af nye opgaver, samt en rest fordelt efter folketal (statstilskuddet). Viborg Kommunes udlignings- og tilskudsbetrag afhænger bl.a. af størrelsen af statens bloktilskud til kommunerne og heraf andelen af bloktilskuddet, der går til udligning og generelle tilskud. Sammen med befolkningsudviklingen og marginalændringer i udgiftsbehovet er det hovedforklaringer på forskelle mellem regnskab 2017 og budget 2018. Midtvejsregulering af tilskud og udligning i 2018 på negativt 41 mio.kr forklarer det meste af forskellen mellem budget 2018 og regnskab 2018. Reguleringen var primært grundet faldende forsørgelsesudgifter (kontanthjælp, integrationsydelse mv.). I 2018 fik Viborg Kommune endvidere andel i tilskudspuljen efter §17 til kommuner med vanskelige økonomiske vilkår med 27,7 mio.kr. Det er første gang i kommunens levetid.

Fortsættes næste side...

Note 1 Skatter, tilskud og udligning

Særlige tilskud består hovedsageligt af et tilskud til styrkelse af kommunernes likviditet (88,8 mio.kr.), et beskæftigelsestilskud (116,6 mio. kr.) og et ældretilskud (28,8 mio. kr.). Beskæftigelsestilskuddet er midtvejs- og efterreguleret negativt for i alt 24,3 mio.kr i 2018, hvilket er hovedforklaringen på forskellen mellem budget 2018 og regnskab 2018.

Viborg Kommune har valgt selvbudgettering i 2018. Når skattegrundlaget for 2018 er opgjort i maj 2020, vil alle udligningsbeløb blive genberegnet ud fra faktiske skatte- og regnskabstal i 2018 for alle kommuner, og staten afregner plus/minus beløb med selvbudgetterende kommuner i første kvartal 2021. På nuværende tidspunkt er der budgetlagt et forventet provenu for selvbudgettering i 2018 på 12,1 mio.kr i budget-overslagsår 2021.

Fra 2010 til 2017 valgte Viborg Kommune statsgaranti. Det betyder, at skatter, tilskud og udligningsbeløb er fastsat af staten. Der er derfor ingen efterregulering af skatter, tilskud og udligning i 2018.

Note 2 Personaleoversigt

Personaleoversigt over antal medarbejdere, omregnet til fuldtidsansatte. Ekskl. elever, personer i beskæftigelsesordning, løntilskud, seniorjob mv.

Sammendrag pr. hovedkonto:	2017	2018
Byudvikling, bolig og miljøforanstaltninger	9	9
Forsyningsvirksomheder m.v.	43	43
Transport og infrastruktur	108	106
Undervisning og kultur	1.679	1.711
Sundhedsområdet	145	157
Sociale opgaver og beskæftigelse	3.414	3.498
Fællesudgifter og administration m.v.	715	711
I alt	6.113	6.235

Den samlede lønudgift i 2018 udgør 2.843 mio. kr.

Beløbet er inkl. de selvejende institutioner, der er optaget i Viborg Kommunes regnskab.

Note 3

Driftsudgifter fordelt på politikområder

Beløb i 1.000 kr. (- = indtægt/overskud)	Budget 2018	Tillægsbev. 2018	Korr. budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelser
Økonomi- og erhvervsudvalget	576.247	39.136	614.311	542.702	-71.609
Politisk organisation	71.428	-128	71.311	48.625	-22.686
Administrativ organisation	439.353	36.115	474.385	433.953	-40.432
Beredskab og ejendomme	65.466	3.149	68.615	60.124	-8.491
Børne- og ungdomsudvalget	1.662.976	22.621	1.686.173	1.659.029	-27.144
Skoler og klubber	959.783	7.626	966.170	943.467	-22.703
Dagtilbud	404.644	365	406.778	406.328	-450
Familieområdet	298.549	14.630	313.225	309.234	-3.991
Ældre- og aktivitetsudvalget	710.175	17.945	703.746	703.755	9
Ældreområdet	710.175	17.945	703.746	703.755	9
Social- og sundhedsudvalget	897.881	20.372	941.313	913.869	-27.444
Sundhedsområdet	442.643	6.732	474.714	465.519	-9.195
Socialområdet	455.238	13.640	466.599	448.350	-18.249
Beskæftigelsesudvalget	1.445.869	-29.360	1.418.319	1.381.034	-37.285
Beskæftigelsestilbud	12.733	3.080	17.623	12.509	-5.114
Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet	1.433.136	-32.440	1.400.696	1.368.525	-32.171
Kultur- og fritidsudvalget	166.456	4.089	170.545	166.262	-4.283
Kultur	83.000	1.833	84.833	85.710	877
Folkeoplysning og idrætsanlæg	83.456	2.256	85.712	80.552	-5.160
Teknisk Udvalg	145.776	4.186	149.962	153.078	3.116
Grønne områder	10.017	-235	9.782	9.719	-63
Trafikområdet	135.759	4.421	140.180	143.359	3.179
Klima- & Miljøudvalget	11.997	13.373	25.370	20.705	-4.665
Forsyningsområdet (nettoindtægt)	-1.488	10.600	9.112	4.376	-4.736
Plan-, natur- og miljøområdet	13.485	2.773	16.258	16.329	71
Landdistriktsudvalget	1.503	992	2.495	1.536	-959
Landdistrikter	1.503	992	2.495	1.536	-959
NETTODRIFTSUDGIFTER I ALT	5.618.880	93.354	5.712.234	5.541.971	-170.263

Note 4

Renter

Beløb i mio. kr.	Budget 2018	Korr. budget 2018	Regnskab 2018
Likvide beholdninger	-4,7	-4,7	-6,2
Kortfristede tilgodehavender	-1,0	-1,0	-1,4
Langfristede tilgodehavender	-2,7	-69,8	-69,6
Udlæg vedrørende forsyningsvirksomheder	0,0	0,0	0,0
Kortfristet gæld	1,2	1,2	1,1
Langfristet gæld	16,5	16,5	14,5
Kurstab og kursgevinster	0,5	0,5	3,0
Garantiprovision	-1,1	-1,1	-1,1
Renter i alt	8,8	-58,4	-59,6

En væsentlig del af den likvide beholdning er placeret i Portefølge Managementaftaler (formuepleje), hvilket har forbedret afkastet i forhold til det budgetterede. Hovedparten af merudgifterne til kurstab skal dog ses i sammenhæng med afkastet på Portefølge Managementaftalerne.

Forskydningen på renter vedrørende langfristede tilgodehavender mellem oprindeligt budget og regnskab vedrører indtægten på 67,4 mio. kr. i forbindelse med salg af del af HMN, hvoraf 13 mio. kr. tilbagebetales til staten i 2019 og de resterende 54 mio. kr. frigives fra deponering over 10 år.

Renteniveauet har fortsat været lavt i 2018 og dermed også lavere end forudsat ved budgetlægningen. Det har betydet, at renterne på den langfristede gæld er blevet mindre i forhold til de budgetterede renteudgifter.

Note 5

Overførsel af ikke-forbrugte driftsmidler

Beløb i 1.000 kr. (- = overskud)	Afvigelse i regnskab	Overføres til 2019				Overføres 2020		Overføres 2021	Overføres ikke**
		Decentrale enheder	Centrale enheder	Eksterne puljemidler*	I alt	Decentrale enheder	Centrale enheder	Centrale enheder	
Økonomi- og Erhvervsudvalget	-71.609	-18.402	-15.967	398	-33.971	-6.400	-13.081	0	-18.157
Politisk organisation	-22.686	0	-3.394	0	-3.394		-4.019	0	-15.273
Administrativ organisation	-40.432	-17.785	-7.313	398	-24.700	-6.400	-8.762	0	-570
Beredskab og ejendomme	-8.491	-617	-5.260	0	-5.877		-300	0	-2.314
Børne- og Ungdomsudvalget	-27.144	-28.809	4.056	-242	-24.995	-2.150	0	0	0
Skoler og klubber	-22.703	-21.381	976	-149	-20.554	-2.150	0	0	0
Dagtilbud	-450	-4.330	3.892	-11	-450	0	0	0	0
Familieområdet	-3.991	-3.098	-812	-82	-3.991	0	0	0	0
Ældre- og Aktivitetsudvalget	9	-194	-33	-1.149	-1.376	0	0	0	1.385
Ældreområdet	9	-194	-33	-1.149	-1.376	0			1.385
Social- og Sundhedsudvalget	-27.444	-9.094	-8.421	-255	-17.770	0	-1.000	-3.000	-5.674
Sundhedsområdet	-9.195	-2.330	-134	-34	-2.498	0	0	0	-6.697
Socialområdet	-18.249	-6.764	-8.287	-221	-15.272	0	-1.000	-3.000	1.023
Beskæftigelsesudvalget	-37.285	-3.150	-1.964	0	-5.114	0	0	0	-32.171
Beskæftigelsestilbud	-5.114	-3.150	-1.964	0	-5.114	0	0	0	0
Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet	-32.171	0	0	0	0	0			-32.171
Kultur- og Fritidsudvalget	-4.283	372	-2.793	0	-2.421	0	-2.400	0	538
Kultur	877	1.576	-837	0	739	0	-400	0	538
Folkeoplysning og idrætsanlæg	-5.160	-1.204	-1.956	0	-3.160	0	-2.000		0
Teknisk Udvalg	3.116	-986	1.725	0	739	0	0	0	2.377
Grønne områder	-63	0	-63	0	-63	0	0	0	0
Trafikområdet	3.179	-986	1.788	0	802	0	0	0	2.377
Klima- og Miljøudvalget	-4.665	0	71	0	71	0	0	0	-4.736
Forsyningsområdet (nettoindtægt)	-4.736	0	0	0	0	0	0	0	-4.736
Plan-, natur- og miljøområdet	71	0	71	0	71	0			0
Landdistriktsudvalget	-959	0	-459	0	-459	0	-500	0	0
Landdistrikter	-959	0	-459	0	-459	0	-500		0
Netto total	-170.263	-60.263	-23.785	-1.249	-85.297	-8.550	-16.981	-3.000	-56.435

*Projekter med eksterne puljemidler.

**Incl. arbejdsmarkeds- og overførselsområdet, aktivitetsbestemt medfinansiering på Sundhedsområdet og over-/underskud i ældreboligafdelinger, arkæologiske udgravninger på kulturområdet samt vintertjenesten.

Note 6

Overførsel af ikke-forbrugte anlægsmidler

Beløb i 1.000 kr. (- = overskud)	Ikke forbrugt 2018	Overføres til 2019	Overføres til 2020	Overføres til 2021	Overføres til 2022	Overføres i alt	Overføres ikke
Skattefinansieret område							
Økonomi- og Erhvervsudvalget	-276	1.406	0	0	0	1.406	-1.682
Børne- og Ungdomsudvalget	-19.091	-16.469	0	-2.336	0	-18.805	-286
Ældre- og Aktivitetsudvalget	-7.922	-7.221	0	0	0	-7.221	-701
Social- og Sundhedsudvalget	-7.224	-4.322	-2.818	0	0	-7.140	-84
Beskæftigelsesudvalget	-912	-912	0	0	0	-912	0
Kultur- og Fritidsudvalget	-4.430	-3.629	-566	0	0	-4.195	-235
Teknisk Udvalg	-8.789	1.332	-3.616	0	-5.582	-7.866	-923
Klima- og Miljøudvalget	-9.651	-3.389	-3.785	-2.129	0	-9.303	-348
Landdistriktsudvalget	-11.984	-10.728	-1.354	0	0	-12.082	98
Skattefinansieret område i alt	-70.279	-43.932	-12.139	-4.465	-5.582	-66.118	-4.161
Jordforsyningsområdet							
Økonomi- og Erhvervsudvalget	-819	-2.870	0	0	0	-2.870	2.051
Teknisk Udvalg	-21.841	-16.548	0	0	0	-16.548	-5.293
Jordforsyningsområdet i alt	-22.660	-19.418	0	0	0	-19.418	-3.242
Forsyningsvirksomheder							
Klima- og Miljøudvalget	-5.996	-5.894	0	0	0	-5.894	-102
Forsyningsvirksomheder i alt	-5.996	-5.894	0	0	0	-5.894	-102
Anlæg i alt	-98.935	-69.244	-12.139	-4.465	-5.582	-91.430	-7.505
Indskud i Landsbyggefonden							
Grunkapitalindskud mv.	-17.124	-15.953	0	0	0	-15.953	-1.171
Driftsstøttelån mv.	-4.179	0	-4.179	0	0	-4.179	0
Indskud i Landsbyggefonden i alt	-21.303	-15.953	-4.179	0	0	-20.132	-1.171
Overføres i alt	-120.238	-85.197	-16.318	-4.465	-5.582	-111.562	-8.676

Til sammenligning med overførslen af anlægsmidler på 91,4 mio. kr. og indskud i Landsbyggefonden på 20,1 mio. kr. til 2019 - 2022, så blev der overført anlægsmidler på 110,2 mio. kr. og indskud i Landsbyggefonden på 24,3 mio. kr. fra 2017 til 2018 - 2019.

Note 7

Aktier og andelsbeviser m.v.

Ejerandele i selskaber	2018		
	Ejerandel procent	Egenkapital mio. kr.	Kommunens andel mio. kr.
KnowHowz A/S	77,4	9,9	7,7
HMN Naturgas I/S	6,7	1.409,0	94,7
Midtjyllands Lufthavn A.m.b.a.	18,6	17,7	3,3
Energi Viborg A/S	100,0	2.867,5	2.867,5
Midtjysk Brand og redning	51,4	62,5	32,1
I alt		4.366,6	3.005,3

Kommunens ejerandel i selskaber opgøres efter den indre værdis metode. Den indre værdi i et selskab er dets egenkapital. Metoden indebærer, at der i balancen skal indregnes en andel af selskabets egenkapital svarende til kommunens ejerandel.

De indregnede ejerandele i balancen er opgjort i henhold til senest af-lagte årsregnskab for de selskaber, som kommunen har kapitalandele i.

Note 8

Langfristede tilgodehavender

Beløb i mio. kr.	2017	2018
Pantebreve	28,8	28,6
Aktier og andelsbeviser mv.*	3.011,9	3.005,3
Udlån til beboerindskud	20,5	15,5
Indskud i Landsbyggefonden	0,0	0,0
Andre langfristede tilgodehavender og udlån	98,6	92,7
Deponering	89,4	154,1
I alt	3.249,2	3.296,2

*se note 7

Indskud i Landsbyggefonden

Indskud i Landsbyggefonden skal ifølge gældende regler ikke værdiansættes i kommunernes balance. Indskuddet udgør 338 mio. kr. ultimo 2018.

Deponering

Ud af det samlede deponerede beløb på 154,1 mio. kr. udgør de 53,7 mio. kr. deponering i forbindelse med indtægterne fra salg af del af HMN med løbende frigivelse over 10 år. Den resterende deponering som frigives løbende over 25 år, vedrører for meget hjemtaget i lån i 2015 og 2016 mv., overskud på Forsyningsområdet (Revas), lejemål på Vesterangsvej til Work4You m.fl. samt i forbindelse med låneoptagelse i Bjerlingbro Idrætspark, Skals Hallen, Hald Ege Hallen, Møllehøjhallen og Viborg Produktionsskole.

Udlån til beboerindskud og andre langfristede tilgodehavender

Den nominelle værdi af udlån til beboerindskud og andre langfristede tilgodehavender udgør 117,8 mio. kr. Der er i regnskabet foretaget nedskrivninger af forventede tab på disse langfristede tilgodehavender med 9,6 mio. kr. jf. gældende regler med tilsvarende nedskrivning af gælden i forhold til statens andel af de nedskrevne tilgodehavender. Nedskrivninger af forventede tab fremgår af nedenstående tabeller.

Beløb i mio. kr.	Nominel værdi	Nedskrivning i 2018	Bogført værdi
Udlån til beboerindskud	19,0	-3,5	15,5
Andre langfristede udlån og tilgodehavender	98,8	-6,1	92,7
I alt	117,8	-9,6	108,2

	Nominel værdi	Nedskrivning i 2018	Bogført værdi
Anden gæld *	-19,0	4,0	-15,0
I alt	-19,0	4,0	-15,0

*Statens andel af nedskrivningen på udlån til beboerindskud og andre langfristede udlån

Note 9

Tilgodehavender

Beløb i mio. kr.	2017	2018
Tilgodehavender hos staten	78,6	100,0
Kortfristede tilgodehavender i øvrigt	120,6	125,7
Mellemregning mellem årene	125,6	129,4
I alt	324,9	355,1

Tilgodehavende hos staten på 100,0 mio. kr. vedrører tilgodehavende momsrefusion på 65,9 mio. kr. samt refusionstilgodehavender på det sociale område mv. på 34,1 mio. kr.

Kortfristede tilgodehavender i øvrigt på 125,7 mio. kr. vedrører registrerede tilgodehavender i kommunens debitorsystem og andre tilgodehavender. Kommunens restancer i debitorsystemet er steget med 0,5 mio. kr. fra 2017 til 2018.

Mellemregning mellem årene avendes ved årsskiftet som periodeafgrænsningskonto for udgifter og indtægter, som afholdes eller indbetales i gammelt regnskabsår, men som vedrører nyt regnskabsår.

Note 10 Finansieringsoversigt

Beløb i mio. kr.	Regnskab 2017	Regnskab 2018
Likvide beholdninger primo:	152,9	256,4
Tilgang		
- Låneoptagelse	27,5	62,2
- Øvrige finansforskydninger	86,5	-160,5
- Deponering, i henhold til lånebekendtgørelsen	8,7	-64,7
- Kursregulering af obligationer	2,1	-6,0
Anvendelse		
- Årets resultat	57,1	40,1
- Afdrag på lån	-78,4	-87,1
Ændring af likvide aktiver (- = forbrug)	103,5	-215,9
Likvide beholdninger ultimo	256,4	40,5
Den gennemsnitlige likviditet opgjort efter kassekreditreglen	558,8	553,6
Den disponible likviditet	296,0	375,8

Gennemsnitlig likviditet opgjort efter kassekreditreglen	558,8	553,6
Overførte driftsbevillinger	-105,1	-85,3
Overførte anlægsbevillinger (inkl. indskud i Landsbyggefonden)	-108,2	-85,2
Mellemværende med Revas (- = Revas har penge tilgode)	-49,5	-7,3
Disponibel likviditet	296,0	375,8

Likvide beholdninger ultimo

Den anførte likvide beholdning ultimo på 40,5 mio. kr. er udtryk for beholdningen den 31. december. I den likvide beholdning er der taget højde for 300 mio. kr. vedrørende repo-forretninger (salgs- og tilbagekøbsaftale af obligationer). De indgåede repo-forretninger udløber den 3. januar 2019. Repo-forretninger anvendes ifølge kommunens finansielle politik til kortfristet gældsoptagelse og dermed til styring af kommunens likviditet.

Den gennemsnitlige likviditet opgjort efter kassekreditreglen

Likviditeten efter kassekreditreglen opgøres som gennemsnittet over de seneste 12 måneder af de daglige saldi på de likvide konti. Den anførte gennemsnitlige likviditet er opgjort pr. 31. december og er således udtryk for den gennemsnitlige beholdning pr. dag i hele regnskabsåret.

Den disponible likviditet

Den disponible likviditet er udtryk for, hvor stor en andel af den gennemsnitlige likviditet, der ved årets udgang ikke er bundet i overførte bevillinger til 2019 vedrørende drift og anlæg samt mellemværende med Revas (forsyningsvirksomheder).

Note 11

Udvikling i egenkapitalen

Beløb i mio. kr.	2017	2018
Egenkapital Primo	4.313,5	3.933,9
+/- udvikling i modposter til takstfinansierede aktiver	-3,4	16,1
+/- udvikling i modposter til selvejende institutioners aktiver	-1,4	-1,1
+/- udvikling i modposter til skattefinansierede aktiver	-77,9	-21,7
+/- udvikling i modposter til reserve for opskrivning	87,2	171,6
+/- indskud i Landsbyggefonden, tilbageført	302,8	338,0
+/- udvikling på balancekontoen, inkl. primokorrekationer	-686,9	-299,2
+/- resultat iflg. regnskabsopgørelsen	57,1	40,1
+/- regulering vedr. forsyningsvirksomhedernes finansielle resultat	-8,8	42,2
+/- op- og nedskrivning af aktier og indskud i selskaber m.v.	133,9	-6,6
- afskrivninger af restancer	-2,7	0,5
+/- reguleringer af hensættelser, tjenestemandspensioner og arbejdsskadeforsikring mv.	-523,1	44,3
+/- tilgodehavender med tilbagebetalingspligt	-0,4	-10,4
+/- reserve for opskrivninger	0,0	0,0
+/- gæld vedr. anskaffelser af aktiver via leasingkontrakter	-5,4	-13,5
+/- afdrag på leasingkontrakter	0,7	0,8
+/- tilbageførsel af indskud i Landsbyggefonden	-339,2	-389,3
+/- øvrige	1,2	-7,4
Årets bevægelser på balancekontoen i alt	-686,9	-299,2
Egenkapital ultimo	3.933,9	4.137,6

Note 12 Hensatte forpligtelser

Beløb i mio. kr.	2017	2018
Ikke forsikringsdækkede tjenestemandspensioner	1.171,2	1.122,5
Arbejdsskader	144,7	150,3
Åremålsansættelser mv.	3,8	2,7
Ikke afgjorte retssager med erstatningskrav	0,0	0,0
I alt	1.319,7	1.275,5

Ikke forsikringsdækkede tjenestemandspensioner

Saldoen på 1.122,5 mio. kr. udgør kommunens gældsforpligtelse i form af pensionstilsagn, der ikke er forsikringsmæssigt afdækket.

Opgørelsen af den ikke afdækkede pensionsforpligtelse foretages aktuarmæssigt og svarer til sædvanlig praksis i pensionsbranchen. Aktuarberegningen medtager alle former for pensionsforpligtelser for tjenestemænd, dvs. almindelige tjenestemænd inkl. tidligere amtsansatte samt den særlige medfinansieringsforpligtelse til pension til lærer og pædagoger.

Pensionsforpligtelsen skal opgøres årligt, og som minimum genberegnes aktuarmæssigt hvert 5. år. Der er senest indhentet en aktuar beregning pr. 31. december 2017.

Der er ikke skønnet op- og nedskrivninger grundet væsentlige ændringer om pensionstilsagn, der ikke er forsikringsmæssigt afdækket. Faldet skyldes regulering for udbetaling af tjenestemandspension i 2018 på 48,7 mio. kr., der ikke er forsikringsmæssigt afdækket.

Arbejdsskader

Viborg kommune har en intern forsikringsordning for arbejdsskader (selvforsikret). Forpligtelsen i årsregnskabet på 150,3 mio. kr. er beregnet med udgangspunkt i en ny aktuarberegning pr. 31. december 2018. Forpligtelsen skal opgøres årligt og skal som minimum genberegnes aktuarmæssigt hvert 5. år.

Den interne opkrævning til arbejdsskader er fastlagt i forhold til forventet udgiftsniveau med henblik på at kunne afholde de løbende udgifter og samtidig tilgodese behovet for hensættelser, så forsikringsordningen hviler i sig selv på længere sigt.

Løsøreforsikring

Viborg Kommune er ligeledes selvforsikret vedrørende løsøreforsikringer. Den interne opkrævning er fastlagt i forhold til forventede udgifter så forsikringsordningen, som udgangspunkt hviler i sig selv.

Note 13

Langfristede gældsforpligtelser

Beløb i mio. kr.	2017	2018
Langfristet gæld excl. ældreboliger og finansielt leasede aktiver	783,5	766,9
Langfristet gæld vedrørende ældreboliger	352,7	346,8
Langfristet gæld vedrørende finansielt leasede aktiver	51,7	64,3
I alt	1.187,8	1.178,0

Fordeling mellem fast og variabel forrentning	2017	2018
Fast	644,2	590,2
Variabel	139,3	176,7
I alt	783,5	766,9

Fordeling på valuta	2017	2018
DKK	783,5	766,9
EUR	0,0	0,0
I alt	783,5	766,9

Finansiell leasing	2017	2018
Viborg Stadion - tribune	22,9	22,2
IT udstyr til skoler	5,6	2,8
IT udstyr i øvrigt	17,2	34,3
Driftsmidler i øvrigt	0,0	0,4
Biler	6,0	4,6
I alt	51,7	64,3

Udvikling

I 2018 er der optaget lån på 62,2 mio. kr. inkl. lån vedrørende ældreboliger. De samlede afdrag på lån i 2018 (inkl. lån til ældreboliger) udgør 87,1 mio. kr. Leasinggælden er steget med 12,7 mio. kr. i 2018.

Note 14

Kortfristede gældsforpligtelser

Beløb i mio. kr.	2017	2018
Kortfristet gæld til staten	-17,8	-15,0
Kortfristede gæld i øvrigt	-634,6	-565,3
I alt	-652,5	-580,3

Kortfristet gæld til staten udgør statens andel af kommunens registrerede tilgodehavender vedrørende beboerindskudslån, tilbagebetalingspligtig kontanthjælp mv.

Kortfristet gæld i øvrigt på -565,3 mio. kr. vedrører gæld til leverandører mv. på -163,0 mio. kr. og øvrige mellemregningsforhold på -154,3 mio. kr. Den resterende del på -248,0 mio. kr. vedrører forskydning mellem årene i kortfristet gæld.

Note 15

Kautions- og garantiforpligtelser samt eventualrettigheder

Beløb i mio. kr.	Ultimo 2018	Ultimo 2017
A. Almindelige kautions- og garantiforpligtelser		
1. Kraftvarmeværker	51,8	91,4
2. Fjernvarmecentraler	118,6	121,9
3. Vandværker	0,1	0,2
5. Idræts- og kulturformål	30,2	21,7
6. Andre lokale selskaber og institutioner	6,2	6,8
7. Vej, kloak, vand, fjernvarme og boligindskudslån	0,0	0,0
I alt A	206,9	242,0
B. Kautionsforpligtelser vedr. boligforanstaltninger undtaget boligindskudslån m.v.		
1. Garanti for statslån	0,0	0,0
2. Regaranti for statslån	46,9	51,7
3. Anden kommunal garanti for lån til bolig- og institutionsbyggeri	817,2	788,1
I alt B	864,1	839,8
C. Opsat momsforpligtigelse vedr. udstykningsregnskaber	0,0	0,0
D. Eventualrettigheder	0,0	0,0
E. Lån hvor Viborg Kommune hæfter solidarisk	2.265,8	2.168,7

Note 16

SWAP – aftaler

Kontrakt	Aftale tidspunkt	Modpart	Oprindelig hovedstol	Valuta	Nom. restgæld DKK 31. december 2018	Markedsværdi DKK 31. december 2018	Udløbstidspunkt	Renteforhold
Nr. 1021015/1287112	1. juli 2011	Nordea Bank Finland	98.000.000	DKK	68.000.000	-16.540.654	13. december 2035	Variabel til fast på 3,67% p.a.
Nr. 1132214/1459111	6. juli 2012	Nordea Bank Finland	118.286.000	DKK	86.904.000	-9.175.383	14. november 2036	Variabel til fast på 2,04% p.a.
Nr. 1132218/1459121	6. juli 2012	Nordea Bank Finland	78.900.000	DKK	58.386.000	-15.280.054	9. februar 2037	Variabel til fast på 3,77% p.a.
Nr. 1160437/1510225	24. oktober 2012	Nordea Bank Finland	150.000.000	DKK	80.769.231	-4.867.567	30. oktober 2025	Variabel til fast på 1,73% p.a.
Nr. 1207860/1600091	22. marts 2013	Nordea Bank Finland	50.000.000	DKK	26.923.077	-1.450.586	30. oktober 2025	Variabel til fast på 1,5625% p.a.
Nr. 1605069/2217363	16. december 2015	Nordea Bank Finland	92.200.000	DKK	81.136.000	-4.738.053	17. december 2040	Variabel til fast på 1,5920% p.a.
Nr. 45337143C-BCQ2V	5. september 2016	Danske Bank	17.600.000	DKK	15.600.000	444.454	11. juni 2038	Variabel til fast på 0,67800% p.a.
Nr. 45337143C-BCQ2W	5. september 2016	Danske Bank	36.810.000	DKK	33.538.000	966.397	14. februar 2039	Variabel til fast på 0,69480% p.a.
Nr. S16Z124033	5. september 2016	Kommune Kredit	184.201.416	DKK	135.727.359	1.011.217	30. oktober 2025	Variabel til fast på 0,10% p.a.

Grundlaget for hver af ovennævnte swaps er en kontrakt om at bytte betalingsstrømme i en aftalt periode. Samtlige Viborg Kommunes swaps er renteswaps, hvor renteprofilen konverteres fra en variabel rente til en fast rente.

Formålet med indgåelse af swap-aftaler er bl.a. at opnå en rentebesparelse samt opnå budgetsikkerhed i form af en fast rente i en årrække uden at ændre kommunens oprindelige låneportefølje. Herved undgås omkostninger til konvertering mm.

Markedsværdien, der er afhængig af markedsrenten, vil som udgangspunkt være 0, når aftalen indgås. Undervejs i løbetiden vil den svinge afhængig af, udviklingen i markedsrenten. Kommunens renteswaps har en samlet negativ markedsværdi ved udgangen af 2017 på 49,6 mio. kr. Årsagen til den negative markedsværdi er det lave renteniveau, som også har præget 2018.

Note 17

Udførelse af opgaver for andre myndigheder

Ifølge reglerne i budget og regnskabssystemet skal kommunerne i årsregnskabet udarbejde en oversigt over udførelse af opgaver for andre myndigheder

Viborg kommune har i 2018 ikke udført opgaver for andre myndigheder.

Forklaringer til regnskabsbemærkningerne

Decentrale områder

Der er her tale om institutioner, afdelinger m.v., hvor der afholdes udgifter, der er relateret til medarbejdere. Den primære del af budgettet under de decentrale områder er løn.

Der er automatisk overførselsadgang på overskud op til 5% og underskud ned til 3%. Ved underskud over 3 % skal handleplan for afvikling udarbejdes.

Centrale områder

Der er her tale om budgetter til fællesudgifter samt puljer til fælles formål. Der er ikke automatisk overførsel af overskud på centrale områder uanset størrelsen af overskuddet, mens underskud altid overføres automatisk.

Symbolerne under Effektmål

Målet er nået

Målet er delvist nået

Målet er ikke nået

Politisk organisation

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Kulturel virksomhed	1.654	1.819	1.745	1.615	-130
Politik - Fælles formål	485	448	445	492	47
Kommunalbestyrelsesmedlemmer	18.553	20.156	20.283	20.429	146
Kommissioner, råd og nævn	721	570	768	480	-288
Valg	1.999	111	562	271	-291
Diverse tilskud mv.	1.974	3.951	3.961	3.522	-439
Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter	23.650	29.373	28.505	21.818	-6.687
Puljer	0	15.000	15.042	0	-15.042
I alt	49.037	71.428	71.311	48.625	-22.686

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 68,2 %.

Mindreforbruget udgør 22,7 mio. kr.

Hovedårsagen til mindreforbruget er den afsatte budgetbuffer til at imødegå sanktioner på 15 mio. kr., som ikke er anvendt.

Erhvervsudvikling, turisme og landdistrikter viser et mindreforbrug på 6,7 mio. kr., hvor hovedparten af mindreforbruget skyldes

- et resterende budget på den såkaldte udviklingspulje, der udgør 3,5 mio. kr., som der ikke er disponeret over i 2018.
- forskydninger mellem årene vedr. Investeringsfremmeindsats i Viborg Kommune, der udgør 1,2 mio. kr.
- øvrige projekter med forskydning mellem årene.

Politisk organisation

Fokusområder

Markedsføring

Viborg Kommune skal markedsføres med henblik på at skabe vækst. Det skal ske via tiltrækning af tilflyttere, studerende, virksomheder og gæster af alle slags. Desuden skal markedsføringen medvirke til, at de nuværende borgere i Viborg Kommune optræder som ambassadører udadtil. Viborg Byråd har vedtaget en markedsføringsprofil med fire styrkepositioner:

- Historie & Kultur
- Erhverv & Uddannelse
- Sport
- Natur.

I branding fokuseres især på de to første, da Viborg Kommune inden for disse områder er unik eller blandt de bedste.

Markedsføringen skal ske via stadigt stigende synlighed i regionale og landsdækkende medier – både i traditionelle og øvrige medier. Der sættes på både betalt markedsføring og på PR-arbejde, som skal resultere i øget redaktionel omtale.

Finansieringen af den styrkede markedsføringsindsats sker i fællesskab mellem Viborg Kommune og eksterne parter fra erhvervslivet, turismen, handlen og kulturen.

Indsatsmål for markedsføringsindsatsen

1. Sikre sammenhæng mellem de strategiske målsætninger i udviklingsstrategien og afledte aktiviteter i PR- og markedsføringsindsatsen. Der vil i 2018 være øget fokus på synliggørelse af Viborg Kommunes styrkepositioner indenfor erhvervsområdet med henblik på at tiltrække kvalificeret arbejdskraft, nye virksomheder.
2. PR- og markedsføringsplanen for 2018 udarbejdes på baggrund af ovenstående.
3. Fortsat øget fokus på eksponering og omtale i nationale og regionale medier.

4. Øget fokus på brug af de sociale medier i markedsføringen (Facebook, Twitter, LinkedIn og Instagram).

Status på indsatsmål:

1. Den fælles markedsføringsplan for det geografiske område Viborg Kommune er udarbejdet, så den understøtter kommunens udviklingsstrategi. Der har været et øget fokus på synliggørelse af Viborg Kommunes styrkepositioner på erhvervsområdet via en helårlig annonceaftale om daglig annoncering i e-Finans. Derudover har der været indrykket et særligt tillæg i Jyllands-Posten med fokus på erhvervslivet i Viborg Kommune.
2. Der er udarbejdet en fælles markedsføringsplan for det geografiske område Viborg Kommune for 2018. Den er udarbejdet i samarbejde med VER, VisitViborg, ViborgEgnens Handelsråd, Uddannelsesrådet, Kulturlivet m.fl. Endvidere er der gennemført en brandingkampagne for Rødkærsbro.
3. Der har i 2018 været fortsat øget fokus på eksponering og omtale i nationale og regionale medier. Således er der fortsat et fast samarbejde med Have Kommunikation, som hjælper med omtale på især kultur- og animationsområdet.
4. I 2018 har der været øget fokus på brug af LinkedIn, og indsatsniveauet på Facebook og Twitter er fortsat højt. Instagram bruges i forbindelse med events. Vi har fra 2019 indgået aftale med et medieovervågningsbureau om at overvåge omtalen af Viborg Kommune på de sociale medier. Aftalen træder i kraft den 1. januar 2019.

Politisk organisation

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Omtalen af Viborg Kommune i regionale og nationale medier skal øges hvert år i forhold til nulpunktsmålingen i 2014.	2900 omtaler	2748 omtaler	
Viborg Kommunes PR-score for medieomtale skal forbedres hvert år i forhold til nulpunktsmålingen i 2014.	+30	+33	
Kendskabsgraden for Viborg Kommune skal fastholdes og evt. øges hvert år i forhold til nulpunktsmålingen i 2014.	82%	Kendskabsgraden måles efter aftale kun hvert 2. år. Der har derfor ikke været målt i 2018. I 2017 blev kendskabsgraden målt til 81%	

Bemærkninger:

- Nulpunktsmålingen for antal omtaler i 2014 er 2269, og en PR-score på +25.
- Kendskabs- og omdømmeanalysen fra 2016 har givet anledning til, at målsætningen for kendskabsgraden er øget til 82% i de kommende år. Det er en meget høj kendskabsgrad, så derfor er der lagt op til et mål om at fastholde dette niveau. I 2014 (nulpunktsmåling) var kendskabsgraden til Viborg Kommune på 70%.

Antallet af omtaler. Vi har ikke nået målet for antallet af omtaler i 2018. Til gengæld kan vi se, at omtalen af Viborg Kommune er mere positiv end det mål der er sat. Se punktet om PR-score.

PR-score. Viborg Kommunes PR-score er på sit højeste niveau for den periode, det er blevet målt. Så selvom antallet af omtaler er faldende, er omtalen til gengæld mere positiv end nogensinde.

Kendskabsgrad: Der er efter aftale ikke gennemført kendskabsanalyse i 2018.

Administrativ organisation

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Fagforvaltninger og stabe - løn mv.	322.513	323.851	346.732	322.011	-24.721
Fælles administrationsudgifter	65.406	68.410	69.409	53.047	-16.362
Øvrige administrative udgifter	35.965	34.425	42.053	38.747	-3.306
Puljer	3.153	14.218	17.291	21.194	3.903
Diverse indtægter	-4.266	-4.922	-4.842	-4.508	334
Diverse udgifter	3.192	3.371	3.742	3.463	-279
I alt	425.964	439.353	474.385	433.953	-40.432

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 91,5 %.

Mindreforbruget udgør 40,4 mio. kr.

Afvigelsen på 40,4 er fordelt med et mindreforbrug på 24,7 mio. kr. der vedrører forvaltninger og stabe, hvoraf de 16,5 mio. kr. er overførsler fra 2017 til 2018.

Den resterende nettoafvigelse på 15,7 mio. kr. på centrale konti består af et mindreforbrug på 21,7 mio. kr. til fælles udgifter og indtægter i form af udgifter til IT-systemer, kommunens kort mv. En væsentlig del af mindreforbruget skyldes tidsforskydninger og overføres derfor til 2019. Den del af mindreforbruget som ikke skyldes tidsforskydninger tilføres kassebeholdningen. Herudover er der et merforbrug på puljen vedrørende arbejdsskadeforsikring på 6 mio. kr., som ikke overføres til 2019, idet kommunen som selvforsikret på området skal administrere efter hvile i sig selv princippet.

Administrativ organisation

Fokusområder

Opkrævning af kommunens restancer

Viborg Kommune har sat yderligere fokus på opkrævning af kommunens restancer. Samtidig har Viborg Kommune overtaget inddrivelsen af ejendomsskatter fra SKAT. Målet er at opkræve yderligere 3.600.000 kr. årligt af kommunens restancer. Med den yderligere opkrævning nedbringes det beløb, der årligt må afskrives.

Der vil være høj fokus på restanceudviklingen, hvorved der hurtigt kan tages hånd om de enkelte restancer.

Viborg Kommune arbejder med følgende indsatsområder:

- Telefonisk kontakt til borgere
- Afdragsordninger
- Opfølgning på evt. brudte aftaler
- Forebyggelse af restancer, eks. borgernes løbende opkrævninger tilmeldes til PBS

Den Dobbelte Ambition

I 2018 har der været fortsat fokus på effektivisering og vækst. Med en 1% reduktion ved budgetlægningen arbejdes der løbende med effektiviseringer til indfrielse af reduktionen, på såvel effektivisering af arbejds-gange som digitalisering og øget brug af robotter. Projektet Smartere Administration afstedkom fokus på udarbejdelse af fælles tværgående standarder for en række administrative processer, samt fokus på bedre integration af systemer og værktøjer til brug for de administrative opgaver. Derudover er der i 2018 gennemført en organiseringsanalyse, der har haft til hensigt at sikre en stringent organisering på tværs af chefområder, forstået som ensartet organisatorisk struktur og ledelsesmæssig forankring af de administrative opgaver.

Viborg Byråd godkendte ultimo 2018 en ny styringsmodel, der giver en væsentlig forenkling af kommunens styring. Styringsmodellen består af 5 overordnede temaer og 12 tværgående mål, og afløser dermed tidligere politikker og strategier som styringsredskab for Viborg Kommune. I den forbindelse vil Den Dobbelte Ambition blive erstattet af den nye styringsmodel.

Indkøbs- og udbudspolitik

Viborg Kommunes Indkøbs- og udbudspolitik er implementeret. Der er fokus på Viborg Kommunes brug af håndværkerlisten, da det i nogle tilfælde kan være vanskeligt at få tilstrækkeligt tilbud ind på de mindre opgaver.

Nye forpligtende SKI indkøbsaftaler

Viborg Kommune tilslutter sig som udgangspunkt alle de forpligtende SKI aftaler.

I 2018 påbegyndte bl.a. arbejdet med udbud af en række genbrugshjælpe midler og der har kommunen har været repræsenteret i projektgruppen for udbuddet. I alle øvrige forpligtende aftaler er kommunen ligeledes repræsenteret enten ved egne fagpersoner eller ved fagpersoner fra en af kommunerne i JYFI (Jysk Fællesindkøb).

Fælleskommunal Indkøbsstrategi

KL har vedtaget en ny Fælleskommunal Indkøbsstrategi 2017-2020

"Indkøb handler om velfærd". Strategien indeholder 5 temaer, med der tilknyttede handlingsplan:

1. Styrket samarbejdet på indkøbsområdet.
2. Bedre digital understøttelse af indkøbsopgaven (E-handel).
3. Professionalisering af indkøbsadfærden i hele organisationen.
4. Bedre indkøb af tjenesteydelser.
5. Styrket udviklingsperspektiv på indkøbsområdet.

Der skal ske en afrapportering fra alle ovenstående grupper og eventuelle initiativer vil blive igangsat.

E-handel

Viborg Kommune implementerede nyt e-handelssystem den 8. januar 2018. Der er igangsat flere initiativer for at højne kommunens e-handelsprocent. Der er f.eks. blevet produceret en animationsfilm, der gør opmærksom på de øgede transaktionsomkostninger der er ved at foretage indkøb i butikker mv.

Administrativ organisation

Sagsbehandlingstider

De aktuelle politisk vedtagne sagsbehandlingstider fremgår af kommunens hjemmeside: [Sagsbehandlingstider](#).

Målsætningen om overholdelse af de til enhver tid gældende sagsbehandlingstider videreføres i 2019.

Familieafdelingen overholder overordnet frister vedr. sagsbehandlingsfrister.

Man har i 2018 arbejdet med fristoverholdelsen af børnefaglige undersøgelser og handleplaner. Ved årets udgang havde man 37 børnefaglige undersøgelser, der var tidsoverskredet mod 183 tilbage i marts 2018. For handleplanerne havde man 32, der var tidsoverskredet mod 97 tilbage i marts 2018.

På grund af vanskeligheder i implementering af ny version i sagsbehandlersystem (DUBU) ultimo 2018, der har givet udfordringer til kommunerne, forventes øget fristoverskridelser på børnefaglige undersøgelser og handleplaner. Overholdelse af ovenfor nævnte sagsfrister vil også være i fokus i 2019.

En gennemgang af sagerne fra 2 halvår 2018 har vist, at Socialafdelingen (myndighed og visitation for Socialområdet) på tre paragrafområdet har haft overskridelser af tidsfristerne: Hjælp til udvikling af færdigheder (SEL §85) (3 ud af 53 overholder ikke fristen), Ledsagerordning (SEL §97) (3 ud af 10 overholder ikke fristen), Dækning af merudgifter (SEL §100) (5 ud af 16 overholder ikke fristen). På de 14 øvrige områder overholdes fristerne.

De primære årsager til overskridelserne er besvær med at komme i kontakt med borgeren, udeblivelser fra møder eller i enkelte tilfælde indlæggelser under forløbet, samt at det ikke er muligt at få indhentet oplysninger fra alle relevante instanser (fx helbredsoplysninger) inden for tidsfristen.

For at imødekomme udfordringen med udeblivelser, er der pr. 1. december 2018 lavet en ny organisering i forhold til §85.

I forhold til §97 og §100 pågår der fortsat et løbende arbejde med at tilpasse organiseringen til de henvendelser der kommer ind.

Sundhed og Omsorg overholder sagsbehandlingstiderne på området for personlig pleje, praktisk hjælp, aflastning/afløsning og på hjælpemiddelområdet. Der er i 2018 behandlet 51 bilsager (SEL §114), hvor der er sket overskridelse af sagsbehandlingstiden i seks sager. Årsagerne er, at det ikke har været muligt at få indhentet oplysninger fra alle relevante instanser inden for tidsfristen (3 sager) og at Visitation Sundhed og Omsorg ikke har fået planlagt første møde med borgeren rettidigt (2 sager). I et enkelt tilfælde skyldes overskridelsen, at borgeren ønskede første møde udsat. Visitation Sundhed og Omsorg har fokus på at sikre at første møde med borgeren fremover planlægges rettidigt.

Digital selvbetjening

I tråd med den fælleskommunale digitaliseringsstrategi 2016-2020 har

Viborg Kommune i 2018 haft fokus på borgerbetjening og sammenhængende digital borgerservice. I 2018 er der bl.a. fokuseret på

- Udnyttelse af Viborg Kommunes hjemmeside til digital kommunikation med borgere og virksomheder
- Størst mulig anvendelse af de selvbetjeningsløsninger, der er udpeget til obligatorisk digital selvbetjening
- Udnyttelse af mulighederne for tidsbestilling inden for udpegede serviceområder. Der har i 2018 i alt været 23.913 "ekspeditioner" i tidsbestilling.

Administrativ organisation

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Opkrævning af kommunens restancer Målet er at opkræve yderligere 3,6 mio. kr. årligt af kommunens restancer.	3,6 mio. kr.	Det har ikke været muligt at adskille den yderligere restanceindsats, men den samlede indsats udgør godt 8 mio. kr. i 2018. Hertil skal tillægges den ekstra indsats på ejendomsskatteområdet, som viser, at borgere og virksomheders restance er nedbragt med godt 800.000 kr.	
Digital kommunikation med borgerne Målene for obligatorisk digital selvbetjening er 80 % for henvendelser fra borgerne til kommunen på en række obligatoriske services. Desuden skal mindst 80% af borgerne være tilsluttet digital post.	80%	For næsten alle obligatoriske digitale services ligger andele af selvbetjening omkring 70-80 %. Andelen varierer fra område til område. Andelen af borgere tilsluttet digital post ligger på 90,3 %, mens antallet af fritagelser for digital post ligger på 9,7 %.	
Sagsbehandlingstider At de opstillede maksimale sagsbehandlingstider overholdes	Sagsbehandlingstider overholdes	Sagsbehandlingstider overholdes på alle områder, med undtagelse af: - Familieområdet ▪ Børnefaglige undersøgelser (BFI) og handleplaner - Socialområdet ▪ Hjælp til udvikling af færdigheder ▪ Ledsagerordning ▪ Dækning af merudgifter - Sundhed & Omsorgsområdet Bilsager	

Beredskab og Ejendomme

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Drift af Rådhuset	7.473	7.417	9.675	8.424	-1.251
Rådhusbetjente og Rådhuskantine	3.284	4.202	4.701	3.601	-1.100
Kontraktstyring, rengøring og kørselskoordinator	1.813	1.400	1.461	1.596	135
Planlagt vedligeholdelse	30.982	28.209	29.771	29.113	-658
Fællesudgifter	5.402	5.053	5.226	5.404	178
Beredskab*	0	16.829	16.792	17.020	228
Kommunal ejendomme*	0	2.356	989	-5.034	-6.023
I alt	48.954	65.466	68.615	60.124	-8.491
*Før 2018 selvstændige politikområder					

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 87,6 %. Mindreforbruget udgør 8,5 mio. kr.

Mindreforbruget kan henføres til forskydninger vedrørende indkøb af inventar til Rådhuset, planlagt vedligeholdelse af kommunale bygninger samt midler afsat til separat kloakering af kommunale ejendomme i alt 4 mio. kr.

Herudover har der i forhold til det budgetterede været øgede indtægter vedrørende udlejning af kommunale ejendomme på 3,4 mio. kr. samt øvrige mindre afvigelser.

Beredskab og Ejendomme

Fokusområder

Bygningsvedligehold

Forvaltningen har, inden for rammerne af givne bevillingerne, fortsat prioriteret midlerne til bygningsvedligehold i forhold til det samlede byggetekniske behov og under hensyntagen til bygningernes funktion, arbejdsmiljøet og brugernes trivsel.

Energibesparende foranstaltninger

Forvaltningen har med udgangspunkt i energimærkningen og inden for rammerne af givne bevillinger, fortsat haft fokus på at nedbringe energiforbruget (el, vand og varme) i kommunens bygninger.

Kontraktstyringsenheden

Viborg Kommune har en kontraktstyringsenhed, der har til opgave at sikre, at kontrakterne overholdes.

I 2018 har der været fokus på:

- Kontrol, tilsyn og opfølgning med kvaliteten af opgavens udførelse
- Kontrol og tilsyn i forhold til kontraktens vilkår i øvrigt, eks. vedr. arbejdsmiljø og personale
- Dialog med leverandørerne generelt.

Beredskab og Ejendomme

	Mål i 2018	Resultat	
Tilfredsstillende rengøringskvalitet på kommunens institutioner Kontraktstyringsenheden skal kunne give karakteren 3 i gennemsnit over årets målinger. Karaktergivningen henviser til den løbende kvalitetskontrol, se mere herom i effektmålsskabelon.	3,0	Karaktergennemsnit ved uanmeldte kontroller udført af Viborg Kommune i perioden 1/1 2018 – 31/12 2018, er tilfredsstillende. Karaktergennemsnit: 3,01 Antal kontroller: 302 Leverandørernes egenkontroller ligger ligeledes på et tilfredsstillende karaktergennemsnit. ISS (delaftale 1, 2, 3, 5) - karaktergennemsnit: 3,42 Coor (delaftale 4) - karaktergennemsnit: 3,20	

Skoler og klubber

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Folkeskoler	672.533	686.324	704.977	688.733	-16.243
SFO	54.466	58.055	54.190	54.452	262
Befordring	30.867	34.625	34.717	29.402	-5.315
Specialundervisning i regionale tilbud	821	1.245	1.243	1.159	-84
Specialområdet	34.951	37.982	32.847	32.569	-278
Efter- og videreuddannelse i folkeskolen	1.584	4.657	718	986	268
Bidrag til statslige og private skoler	67.819	70.208	70.533	70.098	-435
Efterskoler og ungdomskostskoler	22.270	18.961	19.017	18.854	-163
Ungdomsskoler	0	14.669	15.130	14.770	-360
Klubber	32.755	30.955	31.728	31.525	-203
Idrætsfaciliteter for børn og unge	661	1.784	710	635	-75
Ungdomsrådet	78	102	161	141	-20
Teatre	194	216	199	209	10
Servicejob	-101	0	0	-67	-67
I alt	918.897	959.783	966.170	943.467	-22.703

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 97,7 %.

Mindreforbruget udgør 22,7 mio. kr.

Decentralt udgør mindreforbruget 23,5 mio. kr., hovedparten indenfor de automatiske overførselsregler.

På det centrale område er der et merforbrug på 0,8 mio. kr., hvilket primært skyldes et afsluttet kompetenceprojekt finansieret af midler fra AP Møller Fonden, hvor der mangler en indtægt, der først tilgår Viborg Kommune i 2019.

Skoler og klubber

Fokusområder

Kerneopgaven på skoleområdet

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis

Vi har fortsat fokus på at forfølge initiativer, der understøtter de tre reformmål samt fokusområderne i Lys i øjnene.

Kvalitetsrapporten 2017

I Kvalitetsrapporten 2017 har vi fire temaer, som vi følger op på

1. Overgange
 - a. Dagtilbud og skole
 - b. Skole og ungdomsuddannelser
2. Videreudvikling af de pædagogiske læringscentre – arbejdet med åben skole
3. Trivsel og læring for alle
4. Professionelle lærende fællesskaber

Fælles grundlag for børn og unges læring – i skole, SFO og Klub

Implementeringen af det fælles grundlag for børns og unges læring fortsættes i 2019. Det gælder både inden for det enkelte politikområde, i et tværfagligt perspektiv og i samarbejdet med forældrene. Grundlaget for læring sættes også i spil i arbejdet med TOPI med fokus på sammenhængen med den reviderede tværfaglige model.

Kompetenceudvikling – lær i egen og andres praksis

Skoleområdet videreudvikler kompetenceudviklingsindsatsen med fokus på professionelle læringsfællesskaber. Målet er at gøre lærere og pædagoger og ledere så dygtige, de kan blive, så skolen skaber læring og trivsel for de børn og unge, vi har.

Der er beskrevet et centralt styret kompetenceløft for alle ansatte, der tager udgangspunkt i læringsfællesskaber med fokus på at sætte den viden vores fagprofessionelle har i spil. Dette skal ske på tværs af kommunens skoler i forpligtende samarbejder. Kompetenceudvikling foregår bl.a. i praksisfællesskaber på tværs af skoler og i skolenetværk for bl.a. vejledere og skoleledelser.

Udfordringer til alle og uddannelse til flere

Børne- og Ungdomsudvalget har udpeget en række indsatsområder i det politiske udspil Udfordringer til alle og uddannelse til flere. Mange af indsatserne retter sig mod skolerne, og er fortsat fokusområder for Skoler og klubber. Som det fremgår, er der høj grad af overensstemmelse mellem temaerne i kvalitetsrapporten og det politiske udspil. Vi har således følgende fokusområder som opfølgning på arbejde med udspillet, der fortsætter i 2019

- Overgange mellem dagtilbud og skole
- Fleksible to-persons-ordninger og holddeling i hele skoleforløbet
- Samarbejde med PPL i forhold til inkluderende praksis med fokus på læring og trivsel for alle
- Overgange mellem skole og ungdomsuddannelse – et styrket samarbejde mellem skole, UU og ungdomsuddannelserne
- Mentorordning
- Oprettelse af EUD8 og EUD9
- Videreudvikling af åben skole herunder det fælleskommunale KLC (kulturelt læringscenter og skolernes PLC (Pædagogiske læringscentre)

Skoler og klubber

Kerneopgaven på skoleområdet

- Folkeskolen skal udfordre alle elever, så de bliver så dygtige, de kan
- Folkeskolen skal mindske betydningen af social baggrund i forhold til faglige resultater
- Tilliden til og trivslen i folkeskolen skal styrkes blandt andet gennem respekt for professionel viden og praksis

Vi har fortsat fokus på at forfølge initiativer, der understøtter de tre reformmål samt fokusområderne i "Lys i øjnene".

Fælles grundlag for børn og unges læring

Implementeringen af det fælles grundlag for børns og unges læring fortsættes i 2019. Grundlaget for læring sættes også i spil i det videre arbejde med TOPI med fokus på indsatsdelen, og det skal danne grundlag for drøftelser af læringsbegrebet og skal være med til at øge sammenhængskraften omkring hele den unges liv. I den dialogbaserede aftale følges op på ungdomsskolens arbejde med trivsel og læring for alle og her er både grundlag for læring og TOPI centrale elementer.

Kompetenceudvikling – lær i egen og andres praksis

Skoleområdet videreudvikler kompetenceudviklingsindsatsen med fokus på professionelle læringsfællesskaber. Målet er at gøre lærere og pædagoger så dygtige, de kan blive, så skolen skaber læring for de børn og unge, vi har. På Ungdomsskolen har vi særlig fokus på "Læring for alle i praksis", idet vi gennem et stort udviklingsprojekt sætter fokus dels på den didaktiske udvikling i undervisningen og dels på de professionelles samarbejde.

Udfordringer til alle og uddannelse til flere

Børne- og Ungdomsudvalget har udpeget en række indsatsområder i det politiske udspil Udfordringer til alle og uddannelse til flere. Mange af indsatserne retter sig mod skolerne, og disse vil være fokusområder for Skoler og klubber. Som det fremgår, er der høj grad af overensstemmelse mellem temaerne i kvalitetsrapporten og det politiske udspil. Ungdomsskolen arbejder således videre med følgende fokusområder som opfølgning på arbejde med udspillet i 2019.

- Samarbejde med PPL i forhold til inkluderende praksis med fokus på læring og trivsel for alle
- Overgange mellem skole og ungdomsuddannelse – et styrket samarbejde mellem skole, UU og ungdomsuddannelserne
- Mentorordning – hvor vi allerede i 2017 får de første erfaringer.
- Videreudvikling af EUD10 forløbet, der har fået fat i målgruppen
- Videreudvikling af åben skole herunder det fælleskommunale KLC (kulturelt læringscenter) og skolernes PLC (Pædagogiske læringscentre)
- Ungdomsskolen har oprettet udskolingsspor med et helt specielt brobygningsforløb, og fokus er på uddannelse og karriere – her fortsætter arbejdet fremover i meget tæt samarbejde med ungdomsuddannelserne.

Videreudvikling af ledelse

Viborg Ungdomsskole fortsætter arbejdet med "ledelse af læring og progression" med særligt fokus på ledelse tæt på. Som læringsledere på Viborg Ungdomsskole arbejder ledelsen tæt på undervisning for at indsamle de bedst mulige data og den sikrest mulige viden om pædagogiske og didaktiske indsatser på skolen. Med særligt fokus på at kombinere data- og forskningsbaseret viden med skolens erfaringer, rutiner og idealer, ønsker ledelsen at styrke kerneopgaven - dvs. udvikle og gennemføre god undervisning, der styrker elevernes læring og trivsel samt at understøtte og kvalificere det kollegiale samarbejde om arbejdsopgaverne

Den bidragende ungdomsskole

Viborg Ungdomsskole har stor fokus på at bidrage til folkeskolereformens intentioner om bl.a. "Den åbne Skole". Ungdomsskolens muligheder for spændende undervisningsmiljøer og nye fagtilbud skal give folkeskolens overbygningselever anderledes og vedkommende læringsforløb.

Dagtilbud

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Fælles formål	47.146	62.572	51.275	55.898	4.624
Dagpleje	80.144	118.010	77.918	77.302	-616
Integrerede institutioner	232.602	174.430	228.930	222.498	-6.432
Særlige dagtilbud	5.829	6.570	5.845	5.631	-214
Tilskud private institutioner	42.704	43.062	42.810	44.997	2.187
I alt	408.425	404.644	406.778	406.328	-450

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 99,9%.

Mindreforbruget udgør 0,5 mio. kr.

Decentralt udgør mindreforbruget 4,3 mio. kr., hovedparten indenfor de automatiske overførselsregler.

Centralt er der et merforbrug på 3,8 mio. kr., hvilket skyldes merforbrug videreført fra 2017 samt merudgifter til privat pasning og private institutioner.

Dagtilbud

Fokusområder

Udfordringer til alle og uddannelse til flere

Børne- og Ungdomsudvalget har udpeget en række indsatsområder i det politiske udspil Udfordringer til alle og uddannelse til flere. Et par af områderne er målrettet dagtilbud. Derfor har særligt disse to indsatsområder været fokusområder i 2018:

- Et styrket arbejde med indsatsdelen i TOPI (indsats forstås her som indsats i institutionerne i samarbejde med PPL)
- Styrkede overgange fra dagtilbud til skole. Herunder indførelsen af en overgangspædagogordning i alle skoledistrikter.

På baggrund af den øgede normering i børnehaverne i 2018, har der været et særligt fokus på indsatsdelen i arbejdet med børnene. Der har været arbejdet på at skabe bedre læringsmiljøer med mulighed for mere nærhed, styrket relations arbejde samt en struktur med mindre grupper af børn i forskellige sammenhænge.

På baggrund af beslutningen om den styrkede overgang fra dagtilbud til skole har dagtilbud i tæt samarbejde med skoleområdet arbejdet på at afstemme forventninger samt afprøve i praksis.

Tidlig indsats

Der er i 2018 fortsat blevet arbejdet fokuseret med den systematiske opsporing af børnenes trivsel i TOPI og med den generelle tidlige indsats. Med udgangspunkt i trivselsskemaerne fra TOPI og analyserne heraf er der blevet taget initiativer til forandring i praksis til gavn for børnenes udvikling, trivsel, læring og dannelse. Denne forandring har taget udgangspunkt i personalets egen faglighed, men er også foregået i et tværfagligt samarbejde.

Der er i det pædagogiske arbejde blevet arbejdet videre med erfaringerne fra forskningsprojektet Barnet i centrum samt deltagelsen i VIDA (Videns baseret Indsats overfor børn i Dagtilbud). I forbindelse med VIDA er der i 2018 blevet arbejdet videre med implementeringen af VIDA, så arbejdet med børnenes handlekompetencer er en tilgang, der har været med til at understøtte indsatsdelen i hele kommunen.

Marte Meo

I 2018 har der fortsat været fokus på at videreudvikle og understøtte det kompetenceløft, der har været igangsat omkring Marte Meo for alle faggrupper på dagtilbudsområdet. Igennem Marte Meo er en positiv udvikling af børnene og deres evne til at indgå i fællesskabet blevet styrket. Der er i 2018 blevet arbejdet med en struktur omkring Marte Meo, der har understøttet brugen af metoden og heri involveringen af tværfaglige fagpersoner involveret.

Generelt

Sprogindsatsen har fortsat været et særligt fokuspunkt i 2018, hvor der blandt andet er blevet arbejdet videre med de igangværende indsats og styrkelsen af sammenhængen i sprogindsatser mellem dagtilbud og skole.

Implementeringen af Fælles grundlag for børns læring har der været fokus på i 2018 og det vil der fortsat være i 2019. Det har været i egen faglig praksis, i samarbejdet med forældre og i et tværfagligt perspektiv med andre fagligheder.

Familieområdet

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
PPL	52.628	51.136	54.145	52.307	-1.838
Sundhedsplejen	16.262	16.213	17.551	17.398	-153
Tandplejen	33.674	31.602	35.764	34.496	-1.268
Refusion særligt dyre enkeltsager	-4.264	-5.527	-5.527	-4.820	707
Opholdssteder mv. for børn og unge	12.703	12.156	12.189	14.972	2.783
Forebyggende foranstaltninger for børn og unge	63.193	73.761	79.014	64.395	-14.619
Plejefamilier	73.224	77.560	77.452	80.070	2.618
Døgninstitutioner for børn og unge	29.397	21.832	23.199	31.215	8.016
Sikrede døgninstitutioner m.v. for børn og unge	7.017	7.100	7.088	6.519	-569
Overførselsudgifter	11.303	11.570	11.608	12.277	669
STU	0	542	542	405	-137
Alkoholbehandling	0	404	0	0	0
Ledsageordninger	102	200	200	0	-200
I alt	295.239	298.549	313.225	309.234	-3.991

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 98,7 %.

Mindreforbruget udgør 4 mio. kr.

Af det samlede mindreforbrug udgør 3,1 mio. kr. det decentrale område (PPL, Tandplejen, Sundhedsplejen, Familiecentret, B&U Handicap og Ungeindsatsen).

Regnskabet viser endvidere, at tidligere års mindreforbrug på det centrale område (Myndigheden) stort set er anvendt i 2018. For at imødekomme udgiftsniveauet fremadrettet, er familieområdets ramme fra 2019 forhøjet med 8 mio. kr.

Familieområdet

Fokusområder

Familieområdet består af: Sundhedsplejen, Afdeling for Pædagogisk Praksis og Læring (PPL), Familieafdelingen, Familiecenter Viborg, Ungeindsatsen Viborg og B&U Handicap. Fra 2018 er det tidligere politikområde Tandplejen del af politikområdet Familieområdet.

Inddragelse

En væsentlig forudsætning for, at vi lykkes med vores indsatser er inddragelse af borgere, omfattende både børnene, de unge og deres familier og netværk. Vi har derfor i alle vores kontakter med og indsatser til borgerne fokus på inddragelse.

Sunde og inkluderende fællesskaber

En central opgave for Familie & Rådgivning er at understøtte bestræbelserne for at skabe rammerne for inkluderende fællesskaber. Det overordnede mål hermed er, at alle børn og unge trives og udvikles fagligt. Fokus i indsatserne er at omfatte alle børn, unge og de omgivelser, de indgår i. PPL og videreudviklingen heraf er med til at udbygge mulighederne for koordinerede og sammenhængende indsatser, praksisnær og let tilgængelig rådgivning og tværprofessionelt samarbejde, alt sammen med sigte på at styrke og skabe inkluderende fællesskaber.

Fælles grundlag for børns læring

Implementeringen af fælles grundlag for børns læring 0-18 år fortsatte i 2018. Både internt i Familie & Rådgivning og i et tværfagligt perspektiv med andre fagligheder og sidst men ikke mindst i samarbejdet med forældrene.

Udfordringer til alle og uddannelse til flere

Børne- og Ungdomsudvalget har udpeget en række indsatsområder i det politiske udspil Udfordringer til alle og uddannelse til flere. Fokus i Familie & Rådgivning vil være udvikling af gode læringsmiljøer for alle børn samt forældresamarbejde, da vi ser forældre som den væsentligste faktor i forhold til børns læring. Familie & Rådgivning indgår som understøttende funktion i en række af indsatsområderne, dog var særligt to af indsatserne fokusområder for Familie & Rådgivning i 2018, disse er:

- kompetenceudvikling af pædagogisk personale med henblik på at flere børn bliver en del af deres distriktsskole

- overgangsforløb fra specialtilbud til distriktsskole

Sammenhængskraft og gennemsigthed på familieområdet

I 2017 var der været fokus på at videreudvikle sammenhængskraft og gennemsigthed mellem de mange indsatser vi yder, det spænder fra blandt andet sundhedsplejens almene tilbud til PPLs understøttende aktiviteter til fagpersoner i almenområdet, til myndighedsafgørelser til specialiserede indsatser. Fremadrettet vil der være fokus på formulering af effektmål og takster for de enkelte ydelser. Både i 2018 og 2019.

Den tværfaglige model

Realisering og implementering af eventuelle tilpasninger og ændringer i den tværfaglige model som følge af evalueringen foretaget i 2017 forventes at række ind i 2018 og særligt 2019.

Sundhed

Sundhedsopgaven kræver koordination og et tæt samarbejde både internt i Viborg Kommune og eksternt med almen praksis, hospitaler og børne- og ungdomspsykiatri. Familieområdet havde i 2018 fokus på den organisatoriske set up i den forbindelse.

Forebyggelse af huller i tænderne hos den tredjedel af børn og unge, der er mest udsat for at få karies

Det er i dag muligt at identificere de børn og unge, der har størst risiko for at udvikle huller i tænderne. Det har imidlertid vist sig vanskeligt at forebygge huller i tænderne hos denne gruppe ved traditionelle metoder som tandbørsteinstruktion, fluorbehandling, lakeringer m.m. I 2017-2020 vil der blive afprøvet nye pædagogiske metoder, hvor klinikassistenter udnytter de muligheder, der er i Dialogrummene. Med interaktive læringsmodeller og intensiv træning i hygiejnemetoder, der hurtigt og effektivt fjerner belægninger fra tænderne, vil vi forsøge at give et individuelt og målrettet tilbud til denne gruppe. Vi vil desuden teste nye kliniske løsninger, der er målrettet denne gruppe. Målet er at reducere %-delen af unge, der som 18årige er i zone 3 & 4 (unge med nogen eller betydelig caries) og derved øge antallet af unge i zone 1 & 2, svarende til ingen eller ubetydelig karies.

Familieområdet

Screening af skolebørn på undersøgelsesklinikker.

I 2018 vil en stor del af skolebørn blive undersøgt på skolernes forebyggelsesklinikker. Med den stigende tandsundhed kan undersøgelserne på 2/3 af børnene foregå på skolen. Det betyder en lettelse for forældrene, der ikke behøver at tage fri fra arbejde for at følge børnene til en standard undersøgelse. Alle forældre modtager en sms/mail om at barnet er undersøgt og ved anvendelse af en særlig modul til tandplejens journalsystem TK2, kan forældre se resultatet af undersøgelsen og hvad de evt. bør følge op på. Mere omfattende undersøgelser og alle behandlinger foretages kun med forældrenes samtykke og foregår på hovedklinikken.

Screeningen kræver ikke samtykke efter en ændring i lovgivningen pr. 1. juli 2017. Et forældreønske om altid at følge deres barn til tandlæge vil naturligvis blive imødekommet.

Udvikling af teknikker til tidlig korrektion af tandstillings anomalier (Viborg modellen)

Som et af de første steder i landet er teknikken med tidlig identifikation, opsporing og behandling af tilsyneladende ubetydelige tandstillingsfejl blevet implementeret i Viborg Kommune. I 2016 blev metoden videreudviklet med kompetenceudvikling, der også omfatter samarbejdsklinikkerne. Der vil blive lagt vægt på træning i at få det maksimale udbytte af de forskellige teknikker, så antallet af store behandlinger og behandlingstiden for børnene kan bringes så langt ned som muligt.

I 2018 foregik alle registreringer med 3D scanninger. Det betyder hurtigere fremstilling af nødvendige apparaturer og en mere behagelig oplevelse for børn og unge.

Familieområdet

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Forbedret tandsundhed Målet er færre børn med mange huller. Antallet af 18-årige i Zone 1 og 2, svarende til ingen eller ubetydelig karies stiger til	67 % af de 18-årige	SCOR opgørelsen 2018 viste at 67,58 af 18-årige befandt sig i Zone 1 og 2, svarende til ingen eller ubetydelig karies.	

Ældreområdet

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Tilbud til ældre					
Personlig og praktisk hjælp samt madservice	167.822	148.138	201.243	221.707	20.464
Plejeboliger	381.744	355.774	346.148	318.687	-27.461
Hjemmesygepleje	80.784	113.738	68.851	73.752	4.901
Forebyggende indsats, hjælpemidler mm.	78.054	54.510	49.506	51.639	2.133
Tilbud til voksne med særlige behov					
Personlig støtte og hjælpemidler	5.556	29.015	28.909	33.298	4.389
Sundhedsområdet					
Genoptræning, kommunal tandpleje mm.	15.236	12.138	12.563	11.933	-631
Ældreboliger	-8.831	-7.144	-5.254	-6.915	-1.661
Øvrige	3.580	4.006	1.780	-346	-2.126
I alt	723.944	710.175	703.746	703.755	9

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 100 %.

De store afvigelser på "Personlig og praktisk hjælp samt madservice" og "Plejeboliger" skyldes, at budgetterne ikke er helt korrekt placeret efter omlægningen af den nationale konteringspraksis gældende fra regnskab 2018. Omlægning af konteringspraksis har ligeledes betydet, at regnskab 2017 og budget 2018 ikke umiddelbart kan sammenlignes. Det samlede merforbrug på 9.000 kr. består af en række forskydninger, hvor der både er mindre- og merforbrug.

Mindreforbrug:

- ikke forbrugte puljemidler med ekstern finansiering på 1,2 mio. kr.
- flere indtægter på salg i caféerne 0,8 mio. kr.,
- mindreforbrug på 1,9 mio. kr. i sekretariatet i social, sundhed og omsorg. Resultatet skal ses i sammenhæng med udgifter til

lønninger til sekretariatet på andre politikområder og skal balancere på tværs af politikområderne

- Øvrige mindreforbrug på 0,7 mio. kr.

Merforbrug:

- driften og visitationen på omsorgsområdet viser samlet set et merforbrug på 2,8 mio. kr.
- ældreboligområdet viser et merforbrug på 1,8 mio. kr. Området skal balancere set over år, hvilket betyder, at mer-/eller mindreforbrug ikke overføres til året efter, men registreres på en statuskonto

Ældreområdet

Fokusområder 2016-2018

Viborg Kommunes Senior- og Værdighedspolitikks overordnede tema er livskvalitet. Livskvalitet er det, der kendetegner et godt liv. De indsatser som Viborg Kommune igangsætter har derfor et klart fokus på styrke borgernes selvhjulpne hed, give borgerne medindflydelse og valgmulighed samt inddrage borgerne.

I nedenstående er nogle af indsatserne og fokusområderne i forhold til en mere værdig ældrepleje i 2018 nærmere beskrevet:

Fællesskab

Viborg Kommune har i 2018 bl.a. arbejdet med at styrke fællesskaber og reducere ensomhed. Som et eksempel herpå kan nævnes en videreførelse af ledsagerordning for 67+ årige. Denne ordning giver ældre handicappede mulighed for at få en ledsager med til aktiviteter uden for hjemmet. På den måde har den ældre mulighed for at besøge bekendte og steder, hvor vedkommende ellers ikke har mulighed for at komme uden en hjælper.

Et andet initiativ der også er med til at styrke fællesskaber og selvstændighed er klippekortordningen. Her er det besluttet at ældre hjemmeboende modtager et antal "klip" til ekstra hjemmehjælp. Den ældre kan selv bestemme om klippene skal bruges til ekstra rengøring, hjælp til at invitere gæster eller en tur på kirkegården.

Selvstændighed og medindflydelse

I Viborg Kommune er der fokus udvikling af bedre forhold for pårørende til demente og pårørende til borgere med senhjerneskade

Derfor har der i 2018 været en styrket indsats overfor pårørende til borgere med demenssymptomer og pårørende til borgere med senhjerneskade. Indsatsen har bl.a. bestået af øget rådgivning og hjælp til at strukturere hverdagen

Madlavning og måltider

På omsorgsområdet er der også i 2018 arbejdet med at styrke oplevelser og aktiviteter i forbindelse med madlavning og måltider på plejecentrene. Blandt andet arbejdes der med at maden tilberedes tæt på beboerne og med inddragelse af beboerne i madlavningen samtidig med at der tages udgangspunkt i beboernes ønsker til maden.

Værdighed

Et centralt tema i disse år er værdighed. Værdighed handler både om værdighed i livet, hvor der arbejdes med at sikre, at borgerne er selvhjulpne i længst muligt tid og med at bevare det, der betyder noget for den enkelte og give plads til individuelle valg. Værdighed handler også om at skabe rum og tid til at borgeren får en værdig afslutning på livet, f.eks. ved at ingen mod deres vilje dør alene. Her er der afsat en pulje som sikrer, at der kan afsættes faste vagter hos døende, der ikke har pårørende hos sig og til døende hvor den pårørende har været gennem et langt forløb med en døende ægtefælle og derved har få ressourcer til den sidste tid.

Tryghed og tværfagligt samarbejde

En gruppe af særligt sårbare har været i fokus med ansættelsen af en sygeplejerske og en pædagog med særlige psykiatriske kompetencer. Målgruppen er her ældre med særligt behov for tryghed, f.eks. psykisk sårbare. Denne gruppe har ofte behov for bistand til at sikre koordinationen og kommunikationen mellem de mange forskellige personer og fagpersoner, som er involveret i borgerens liv. Dermed forebygges indlæggelser og borgerens muligheder for at blive boende i eget hjem styrkes.

Der er i 2018 tilført midler til en generel opnormering af hjemmeplejen.

Ældreområdet

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Indsats for at forebygge og opspore ensomme og sårbare + 65-årige – jf. ny lovgivning Det forebyggende team har som et tiltag for at opspore og forebygge ensomhed og sårbare oprettet en "Bekymringspostkasse". Her kan alle, evt. anonymt rette henvendelse, hvis en de kender eller de selv, som 65 + årige, har behov for et forebyggende hjemmebesøg. I løbet af 2017 har det forebyggende team udvidet kendskabet til "Bekymringspostkassen" til foreninger, lokalområder, distrikterne i Omsorg samt andre kommunale sundhedsfaglige samarbejdspartnere. I en kortere periode i 2016 var der 9 henvendelser via "Bekymringspostkassen". I 2017 forventes tallet at ligge på omkring 20 henvendelser i alt Der forventes en stigning i antal henvendelser på yderligere 10 % i 2018	10 %	I 2017 nåede antallet af henvendelser til bekymringspostkassen op på 15 henvendelser. I 2018 endte tallet på 30. En stigning fra 2017 til 2018 på 100 %. Indsatsen med at udbrede kendskabet til "Bekymringspostkassen" i 2017 og 2018 har haft en positiv effekt og flere potentielle ensomme har dermed fået et forebyggende hjemmebesøg. 100 %	
Styrket indsats i forhold til ernæring for hjemmeboende Klinisk diætist laver kostvejledning, ernæringsplaner og er sparringspartner/ underviser for det faglige personale i hjemmeplejen Borgere vejes ved opstart og efterfølgende hvert kvartal, for at kunne igangsætte en hurtig ernæringsindsats ved vægttab over 1 kg/mdr. Det forventes at 60 % af borgere som modtager personlig pleje vejes hvert kvartal.	60 %	I overgangen fra Care til Nexus har data udtræk på vægtregistrering givet anledning til udfordringer. Derfor vil et estimat på det kvantitative effektmål være behæftet med usikkerhed. Procentdelen der findes ved et stikprøveudtræk, kan sandsynligvis være højere, da der i praksis stadig registreres under <i>observationer</i> i KMD Nexus samt på fysiske tavler. Imidlertid er det faktiske tal 44 % af alle unikke borgere, der modtager personlig pleje og som inden for perioden maj-oktober er blevet vejet med registrering. Hertil skal bemærkes at borgere, der takker nej tak til vejning, men får ydelsen tilbudt ikke er en del af de 44%, hvorfor tallet reelt vil være højere. 44%	

Ældreområdet

Effektmål fortsat...

	Mål i 2018	Resultat	
Velfærdsteknologi – virtuel hjemme- og sygepleje • Antal leverede virtuelle besøg hos borger • Antal borgere der siden projektstart, som har modtaget virtuelle ydelser • Andel af de borgere, der har modtaget virtuelle ydelser, som har mulighed for at kalde op på eget initiativ	30.000 600 30 %	I 2018 har fokus fortsat været på, at de velfærdsteknologiske løsninger og initiativer i Viborg Kommune skal understøtte borgerne i deres aktuelle livssituation og understøtte værdighed, selvhjulpnehed og livskvalitet. Vi har været optaget af at udbrede kendskab til teknologiske hjælpemidler og småhjælpemidler til medarbejdere og borgere og iværksætter initiativer i 2019 som struktureret understøtter denne indsats. 27.824 738 29,7 %	
Rehabiliteringsforløb på rehabiliteringscentret Det er forventningen, at fokuseringen på en rehabiliterende indsats kan føre til at flere borgere opnår bedre mulighed for et fortsat liv på egne betingelser og med mindre behov for pleje, praktisk hjælp og andre kompenserende ydelser. På RCV gives der en tværfaglig, helhedsorienteret og målrettet intervention med fokus på at forbedre borgerens individuelle funktions- og mestringsevne: • Udbygge niveauet fra 2017 med yderligere 5%, således 65 % af borgerne har hævet deres funktionsniveau efter endt træningsforløb på RCV	65 %	Der er i indeværende år skiftet omsorgssystem fra Care til Nexus, hvilket bevirker vi havde en formodning om, at der kunne trækkes brugbare informationer automatisk i systemet. Det har ikke været muligt, hvorved der manuelt er gennemgået 25 borgere ud fra unikke CPR-nr. Det betyder endvidere tallene for 2018 ikke er helt sammenlignelige med den måde tallene er opgjort på i 2017. I 2017 blev alle borgere "dottet" ud fra en sygeplejefaglig udredning og Fælles sprog 2. I Nexus "dottes" funktionsevnetilstandene (Servicelov) og den sundhedsfaglige status laves i dag ved at gennemgå "Helbredstilstande" i Nexus. I denne opmåling er der udelukkende taget udgangspunkt i funktionsevnetilstandene. Ud af de 25 borgere der er gennemgået, er der 18 borgere som er regelrette, hvoraf de 12 opnår en forbedring under deres ophold, hvilket svarer til 66,6%. 66,6%	

Sundhedsområdet

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Aktivitetsbestemt medfinansiering	368.960	370.184	362.483	-7.701
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	29.025	28.606	27.786	-820
Vederlagsfri fysioterapi	14.909	16.773	17.492	719
Sundhedsfremme og forebyggelse	12.974	14.342	13.302	-1.040
Andre sundhedsudgifter	71	231	353	122
Rehabiliteringscenter Viborg	16.704	44.578	44.103	-475
I alt	442.643	474.714	465.519	-9.195

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 98,1 %. Mindreforbruget udgør 9,2 mio. kr.

Kommunal medfinansiering mm. viser et mindreforbrug på 6,7 mio. kr.

- Mindreforbruget skyldes hovedsageligt lavere afregninger på stationær somatik (Kommunal medfinansiering) de to sidste måneder i 2018 i alt 7,7 mio. kr.
- Derudover har der været en stigning i ydelser og pris til vederlagsfri fysioterapi og ambulant specialiseret genoptræning de sidste måneder i 2018 på i alt 1,0 mio. kr.

Hvis kommunerne i Region Midtjylland samlet set ligger under den forudsatte betaling til Regionen for Kommunal medfinansiering kan sundhedsministeren i året efter regnskabsåret beregne en yderligere opkrævning. Det ser på nuværende tidspunkt ud til, at Viborg Kommune vil få en yderligere opkrævning i 2019 på ca. 10 mio. kr.

Øvrige områder på politikområdet viser et mindreforbrug på 2,5 mio. kr.

- Mindreforbrug på Rehabiliteringscenter Viborg og Akut team på 0,7 mio. kr., træning efter sygehusindlæggelser 0,8 mio. kr. og sundhedscenter mv. på 1,2 mio. kr. I alt mindreforbrug på 2,7 mio. kr.
- Merforbrug på sekretariatet social, sundhed og omsorg på 0,2 mio. kr.

Sundhedsområdet

Fokusområder

I Viborg Kommunes Tværgående sundhedspolitik fastslår politikken at sundhed er et fælles ansvar, hvor borgere, familier, virksomheder, region og kommune m.v. løfter i flok for at realisere sundhedspolitikens vision og mål.

Sundhedspolitikens 4 temaer som danner den overordnede ramme for indsatsen er;

- Børn og unge
- Gennem hele livet
- Fællesskaber
- Tidlig og effektiv indsats

En sammenhængende sundhedsindsats

For borgeren er det uden betydning, om det er hospital, praktiserende læge eller den ene eller anden del af kommunen, der leverer behandlingen.

Et sammenhængende behandlingsforløb hvor borgeren ikke oplever overgangen mellem region og kommune er første prioritet for borgeren og for kommunen.

Sundhedsaftalen for 2015-2018, som kommunerne og regionen vedtog omkring årsskiftet 2014/2015 søger at opfylde dette. I sommeren 2019 skal en ny sundhedsaftale træde i kraft.

Fokusfelter

Fokusområderne i den kommunale indsats i 2018 har blandt andet været:

- Tidlig opsporing og rettidig indsats
- Styrkede kommunale akutfunktioner
- Kompetenceløft i den kommunale sygepleje
- En indsats der hænger bedre sammen
- Bedre styr på medicinen

I Viborg Kommune skelnes dog ikke til alder. Der har været fokus på den tværgående sundhed, hvor initiativerne udfoldes på tværs af alder, uanset om indsatsen leveres af Børn & Unge eller Social, sundhed og omsorg.

Andre markante fokusområder i de kommende år er;

- Det nære og sammenhængende sundhedsvæsen, hvor Midtklyngen har arbejdet med stor ihærdighed for at skabe sammenhæng.

Implementeringen af alle initiativerne er sket med lokalt afsæt i de investeringer, som hidtil er foretaget i det kommunale sundhedsvæsen, så der er bygget ovenpå og kvalitativt løftes i indsats og kompetencer.

Sundhedsområdet

Målsætninger og indsatsområder

Tværgående fokus internt og eksternt

Et succesfyldt løft af sundhedsopgaven fordrer et tæt samarbejde såvel mellem region og kommune som mellem de kommunale forvaltninger. Blandt indsatser er:

- Samarbejdet med Regionshospitalet Viborg omkring Sundhedsvisitation Midt
- Indsatsen mod overvægtige børn i Børn og Unge
- Arbejdet med fremskudt visitation i psykiatrien.

Forebyggelse i forhold til unge og misbrug

I foråret 2017 blev der iværksat en kampagne med det formål at få unge til at søge hjælp i forhold til nogle af de udfordringer man kan møde som ung. Følgende emner er omfattet af kampagnen:

- Ensomhed
- Præstation
- Rusmidler
- Tobak
- Sex
- Økonomi
- Sunde fællesskaber

Til kampagnen er udviklet en app – Gode Råd i Lommen, som blandt andet består af en podcast med gode råd indenfor emneområderne.

Bedre styr på medicin

Med implementeringen af det fælles medicinkort (FMK) er skabt en platform for tidstro information blandt alle aktører omkring borgernes behov for medicin. I forlængelse heraf arbejdes inden for rammerne af medicinpakken i kvalitetsprojektet "I Sikre Hænder" med at reducere fejl i forbindelse med medicinhåndteringen hos borgeren.

Sundhedsområdet

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Antallet af forebyggelige indlæggelser ⁽¹⁾ skal reduceres med 10 % årligt i 2016-2019. Der måles med udgangspunkt 2015, hvor der var 1.814 forebyggelige indlæggelser blandt kommunens borgere.	1.323	Antallet af forebyggelige indlæggelser er uændret siden 2017. Dette skyldes influenzaudfordringen i foråret 2018, og den varme sommer, som gav flere dehydreringer end normalt. Men kigger man over perioden fra 2015 til 2018, er der tale om et fald.	
Mindst 70 % af deltagere i hjerterehabilitering gennemfører mindst 80 % af de planlagte træningssessioner i fase 2	70 %	Kigger man på hvor mange der gennemfører mindst 80 % af den planlagte træningssessioner, er der 47 % der gør dette.	
Mindst 80 % af de borgere som modtager træningstilbud i fase 2 stiger mindst 10 % i arbejdskapacitet eller 6 minutters gangtest.	80 %	76 % af de borgere der modtager en træningstilbud i fase 2, stiger mindst 10 % i arbejdskapacitet eller 6 minutters gangtest.	
De børn der indgår i projekt Jump opnår et væggtab	80% af børnene opnår væggtab	Mere end 80 % af de børn der har gennemført et jump forløb i 2018 har haft et væggtab.	

Fortsættes på næste side...

Sundhedsområdet

Effektmål fortsat...

	Mål i 2018	Resultat	
Antallet af kontakter til pårørende/det primære netværk til en borger med en demens sygdom med henblik på vejledning, rådgivning og undervisning øges med 100 procent.	200 borgere	Der er opnået kontakt til over ca. 250 borgere med henblik på vejledning, rådgivning og undervisning demensforløb.	
Kontakten har til formål at øge den enkeltes muligheder for at mestre dagligdagen som pårørende til en borger med en demenssygdom.		Der er blevet undervist 150 medarbejdere i det kursus der hedder nænsomt nødvendige. Herudover har der i 2018 været 2 kurser i demens med i alt 60 deltagende medarbejdere.	
Sundhed og Omsorg har søgt puljen etablering af rådgivnings- og aktivitetscentre. Hvis ansøgningen godkendes, vil dette have stor betydning for antallet af kontakter til de pårørende i årene 2019-2021.		Derudover er der faste sparringsmøder med både Æblegårdens og Plejecenter Skovvængets medarbejdere, som får sparring/supervision og faglig vejledning af demenskonsulenterne.	
Ti procent af medarbejderne i Sundhed og Omsorg får udviklet deres vidensniveau inden for demensområdet gennem undervisning, læring og praksis. Undervisningen tager udgangspunkt i en fælles teoretisk reference-ramme.	150 medarbejdere		
Appen "Gode råd i lommen" er downloadet minimum 2000 gange i hvert af årene 2018 og 2019	2000 downloads	Der har været 1.320 i 2018. De fleste downloads har er foretaget, mens kampagnen kørte i begyndelsen af året. Det er langt flest drenge der har haft interesse for "gode råd i lommen" kampagnen.	

Note: 1) I forhold til tidligere år er effektmålet er tilpasset til Sundhedsstyrelsens nye definition af hvilke diagnoser, som indgår i målingerne af forebyggelige indlæggelser.

Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet og Beskæftigelsesstilbud

Regnskabsresultat for Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Erhvervsgrunduddannelsers skoleophold	8.602	8.927	8.927	8.598	-329
Integrationsprogram og introduktionsforløb m.v.	-11.129	6.199	5.745	-5.124	-10.869
Kontanthjælp til udlændinge omfattet af integrationsprogrammet og integrationsydelse	35.475	38.075	33.075	28.297	-4.778
Repatriering	-127	-171	-171	-102	69
Førtidspension tilkendt efter 1. juli 2014	0	110.919	110.919	122.887	11.968
Personlige tillæg m.v.	0	9.624	9.624	8.297	-1.327
Førtidspension tilkendt før 1. juli 2014	0	328.893	328.893	335.648	6.755
Sygedagpenge	152.082	152.656	152.656	144.777	-7.879
Sociale formål	2.123	4.740	4.740	2.899	-1.841
Kontant- og uddannelseshjælp	148.713	153.453	141.453	134.767	-6.686
Kontanthjælp vedr. visse grupper af flygtninge	0	-2	-2	0	2
Afløb og tilbagebet. vedr. kontant- og udd.hjælp	335	-39	-39	82	121
Boligydelse til pensionister - komm. medfinan.	0	38.528	38.528	37.498	-1.030
Boligsikring - kommunal medfinansiering	0	36.054	36.054	35.267	-787
Dagpenge til forsikrede ledige	134.638	132.464	120.864	128.101	7.237
Midlertidig arbejdsmarkedsydelsesordning og kontantydelsesordning	623	0	0	-125	-125
Revalidering	6.484	6.187	6.187	6.806	619
Løntilskud m.v. til fleksjob løntilskudsstillinger	131.236	149.575	158.552	149.124	-9.428
Ressourceforløb og jobafklaringsforløb	100.082	108.837	97.837	91.085	-6.752
Ledighedsydelse	37.778	42.297	39.189	39.968	779
Driftsudgifter til den komm. beskæft.indsats	62.682	64.099	65.046	61.494	-3.552
Beskæftigelsesindsats for forsikrede ledige	6.503	8.350	8.350	5.484	-2.866
Seniorjob til personer over 55 år	11.510	11.946	11.946	9.109	-2.837
Beskæftigelsesordninger	20.460	21.525	22.323	23.690	1.367
I alt	848.070	1.433.136	1.400.696	1.368.525	-32.171

Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet og Beskæftigelsesstilbud

Regnskabsresultat for Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 97,7 % i forhold til det korrigerede budget.

Mindreforbruget udgør 32,2 mio. kr., som er fordelt med 15,7 mio. kr. på ydelser og 16,6 mio. kr. på driftsudgifter. Endvidere er der et merforbrug på 0,2 mio. kr. på puljer med ekstern finansiering.

Ved budgetopfølgningen pr. 30. september 2018 blev bevillingen på politikområdet nedsat med 31,9 mio. kr.

Regnskabsresultatet er generelt bedre end forventet på mange områder inden for politikområdet, men der er dog også enkelte områder med merforbrug. Overførselsydelse er forbundet med hinanden og sammen med budgetteringsforudsætningerne indvirker det på mer- og mindreforbrug på de enkelte ydelser.

I forhold til det oprindelige budget er der mindreforbrug på 21,1 mio. kr. på udgifter til flygtninge, 7,9 mio. kr. på udgifter til sygedagpenge, 18,6 mio. kr. på udgifter til kontant- og uddannelseshjælp, 4,3 mio. kr. til dagpenge til forsikrede ledige, 17,7 mio. kr. vedrørende ressourceforløb, 5,4 mio. kr. til driftsudgifter og beskæftigelsesindsats, mens der er et merforbrug på 17,4 mio. kr. vedrørende førtidspensioner og personlige tillæg.

Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet og Beskæftigelsestilbud

Regnskabsresultat for Beskæftigelsestilbud

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Faste ejendomme	63	147	146	301	155
Ungdommens Uddannelsesvejledning	8.187	8.158	9.668	8.856	-812
Produktionsskoler	6.179	5.684	6.096	4.314	-1.782
Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov	0	-699	117	-563	-680
Personlig støtte og pasning af pers. med handicap	0	1.045	1.358	841	-517
Beskyttet beskæftigelse	-1.634	-2.440	-875	-2.047	-1.172
Aktivitets- og samværstilbud	0	-178	69	-6	-75
Løn til forsikrede ledige og personer under den særlige uddannelsesordning	1.225	996	993	814	-179
Servicejob	0	20	51	0	-51
I alt	14.020	12.733	17.623	12.509	-5.114

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 71,0 % i forhold til det korrigerede budget.

Mindreforbruget udgør 5,1 mio. kr. og fordeler sig med 2,0 mio. kr. på centrale konti og 3,1 mio. kr. på decentrale konti. Heraf vedrører 0,3 mio. kr. på centrale konti og 1,8 mio. kr. på decentrale konti overførsler fra 2017 til 2018. Der er således yderligere mindreforbrug i 2018 set i forhold til det oprindelige budget.

Mindreforbruget på centrale konti vedrører primært produktionsskoler med 1,8 mio. kr. Udgifterne til produktionsskoler er faldet i 2018 efter stigninger i udgifterne i 2016 og 2017.

Mindreforbruget på de decentrale konti fordeler sig med 0,7 mio. kr. vedrørende Ungdommens Uddannelsesvejledning, 0,5 mio. kr. vedrørende veteranindsatsen, 1,2 mio. kr. vedrørende Jobigen og 0,7 vedrørende STU.

Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet og Beskæftigelsesstilbud

Beskæftigelsesplan 2018 og fokusområder

Beskæftigelsespolitiske udfordringer

Udviklingstendenserne for arbejdsmarkedet i Viborg viser, at arbejdsstyrken er stagnerende og vil falde de kommende år. Der har i 2018 været en stigende arbejdskraftefterspørgsel – efter en fagligt veluddannet arbejdskraft. Udfordringen er dels at modvirke afgang fra arbejdsstyrken og dels at holde arbejdsstyrkens kompetencer oppe på et niveau, så de matcher virksomhedernes behov for viden og færdigheder.

Efterspørgsel på arbejdskraft har i 2018 betydet, at flere ledige i Viborg er kommet i arbejde. De ledige skal kunne opfylde virksomhedernes behov for viden og færdigheder, for at komme i betragtning til et job. Det er stadig en stor udfordring, at få flere ledige motiveret til at bruge de tilgængelige muligheder for uddannelse.

Flere unge skal ud af uddannelses- eller kontanthjælp og i uddannelse eller job. I 2018 samarbejdes der fortsat på tværs af fagligheder i Viborg Kommune med uddannelsesinstitutioner om at sikre en høj gennemførelsesgrad og forberedelserne forud for indførelsen af den koordinerede ungeindsats pr. 1. juli 2019 er i fuld gang.

Der er fortsat brug for at få efteruddannet de ansatte på virksomhederne for herved at understøtte, at virksomhederne kan udvikle sig og skabe øget vækst. Indsatsen stiller krav om effektfulde samarbejder mellem jobcenter, ViborgEgnens Erhvervskontor, virksomhederne, uddannelsesinstitutioner og de faglige organisationer.

Administrative principper for beskæftigelsesindsatsen

Der er med de mange reformer inden for beskæftigelsesområdet de senere år lagt op til en individuel, tidlig indsats kombineret med en indsats overfor langvarig ledighed/sygdom – en sammenhængende koordineret indsats, uanset forsørgelsesgrundlag.

Indsatsen har fokus på kvalitet i tidlig afklaring og opfølgning, målrettethed og virksomhedsrettet fokus i tilbuddene.

Ud fra nedenstående 4 overordnede principper er beskæftigelsesindsatsen blevet omlagt i løbet af 2016 og 2017. Omlægningen er en løbende proces, der er fortsat ind i 2018.

- Resultatorienteret tilgang
- Kulturforandring
- Kerneopgaven
- Sammenhængende indsats på tværs.

Politiske principper for indsatsen

- Mødet med borgeren er vigtigt, herunder også forebyggelse af fravær fra arbejdsmarkedet
- Helhedstænkning er vigtigt – dels at arbejde på tværs af kommunale forvaltningsområder, men også at se det hele individ i et livslangt perspektiv
- Borgerens arbejdsidentitet er vigtig – den skal opbygges for de unge, og for de udsatte, der har været uden for arbejdsmarkedet længe, og den skal bevares for de "erfarne", der bliver udsat for ledighed eller sygdom

Principperne betyder, at medarbejderne i arbejdet holder fokus på:

- Kortest mulig varighed på offentlig forsørgelse – sammenlagt på tværs af målgrupper.
- Varig selvforsørgelse
- Forebygge, så borgerne bedre håndterer senere ledighed eller sygdom
- Empowerment – gøre borgerne mest muligt aktive og selvhjulpne
- Borgerne oplever sig set og hørt – ikke "klientgjort"
- I samarbejde med borgeren, hvor ansvar, aftaler, formål mm. står klart for borgeren

Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet og Beskæftigelsestilbud

- Mindsteindgrebsprincip – ikke "overmedicinere" eller tage ansvaret fra borgeren
- Høj grad af faglighed og viden om, hvad der virker
- Helhedsorienteret – og koordineret. Samtidige, relevante tilbud i parallellforløb
- Forpligtende samarbejde mellem myndighed, indsats og evt. andre forvaltningsområder
- Al ikke borgerrettet arbejde begrænses til "det nødvendige minimum"

Virksomhedsstrategi og overordnede målsætninger

Jobcenter Viborgs virksomhedsservice bygger på følgende:

Mission

Gennem en professionel virksomhedsrettet indsats at bidrage til et vel-fungerende arbejdsmarked

Vision

Vi ønsker at være virksomhedernes foretrukne samarbejdspartner ift.

Rekruttering, fastholdelse og uddannelse

Overordnede strategi

Vi ønsker gennem en intensiveret og koordineret virksomhedsrettet indsats at skabe de bedste vækstmuligheder for virksomhederne i Viborg Kommune.

Vi vil gennem vores samarbejder med Viborg Egnens Erhvervskontor, uddannelsesinstitutioner, de faglige organisationer og andre jobcentre øge viden om virksomhedernes behov og koordinere den understøttende indsats.

Flygtninge

Viborg Kommune har de senere år modtaget ekstraordinært mange flygtninge og familiesammenførte, hvilket har lagt pres på den kommunale

integrationsindsats. I 2018 har stramninger i asylreglerne betydet, at Viborg Kommune kun har modtaget 13 kvoteflygtninge.

For at sikre kommunerne de rette og fleksible rammer for opgaven indgik Regeringen og Kommunernes Landsforening (KL) i marts 2016 aftale om Bedre rammer for at modtage og integrere flygtninge samt en aftale med arbejdsmarkedets parter. Hermed blev en række regler på integrationsområdet forenklet og regeringens målsætning om, at hver anden nyttilkomne skal i arbejde præciseret.

Hovedelementerne i aftalerne er:

- styrkede muligheder for boligplacering
- bedre og enklere rammer for den kommunale integrationsindsats
- tidligere indsats, blandt andet styrket samarbejde mellem kommuner og asylcentre
- øget brug af medbragte kompetencer og tidlig virksomhedsrettet indsats
- erhvervsrettet danskuddannelse, herunder sprogpraktik og virksomhedsbesøg
- fokuseret finansiering i form af styrket resultattilskud og forhøjelse af grundtilskud

Viborg Kommune har taget en række initiativer, hvorefter sprogundervisning og virksomhedspraktikker i højere grad samtænkes. Med henblik på at udmønte aftalernes intentioner og styrke den jobrettede indsats er der sket en generel reduktion af den supplerende undervisning på Sprogcenter Viborg til fordel for en indsats, hvor danskuddannelserne kombineres med job, virksomhedspraktik.

Ungdommens Uddannelsesvejledning

Unge indsatsen i Viborg Kommune har høj prioritet og i 2015 blev der nedsat et politisk udvalg jf. Styrelseslovens § 17, stk. 4. i forhold til en tværgående indsats for ledige unge under 30 år i Viborg Kommune. Formålet med den tværgående indsats er at nedbringe ungeledigheden i Viborg Kommune, gennem to hovedspor:

1. Den aktuelle udfordring: Nedbringelse af det nuværende antal unge under 30 år på offentlig forsørgelse

Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet og Beskæftigelsesudbuddet

2. Forebyggende indsats: Forebyggelse med henblik på, at færre unge under 30 år starter på offentlig forsørgelse

Udvalget blev af Byrådet vedtaget nedlagt pr. 5. september 2018 – men den tværfaglige indsats fortsættes

Ungdommens Uddannelsesvejledning indgår naturligvis i denne tværgående indsats og bidrager til at fastholde et konstant fokus på at unge gennemfører en erhvervskompetencegivende uddannelse. Ungdommens Uddannelsesvejledning skal fokusere på de 20-25 % unge med risiko for ikke at kunne fortsætte fra grundskolen over i en ungdomsuddannelse. Vejledningen af øvrige unge baseres på digitale midler som Uddannelses Guiden og e-vejledning.

Beskyttet beskæftigelse

Antallet af borgere i beskyttet beskæftigelse er faldende. Tilgangen vil komme via unge med psykisk eller fysisk handicap, der overgår til førtidspension ved det fyldte 18 år. Der vil også være en tilgang fra unge, der afslutter STU-forløb og som har brug for opkvalificering og træning i arbejdspladskultur m.v. forud for evt. ansættelse i løntilskudsjob for førtidspensionister eller som en del af et ressourceforløb.

Løn til forsikrede ledige ansat i løntilskudsjob hos Viborg kommune

Den faldende ledighed kombineret med lovændringer på beskæftigelsesområdet i 2017 betyder, at kun få ledige vil blive ansat i kommunale løntilskudsjob.

Reglerne betyder, at ansættelsesperioden er reduceret til max. 4 mdr. og at løntilskuddet til de kommunale løntilskudsjob er reduceret. Det betyder, at budgetrammen for kommunale løntilskudsansættelser er reduceret. Dermed er det primært kun ledige, der enten skal afklares i forhold til et uddannelsesvalg eller som efter endt uddannelse mangler erfaring, der vil blive henvist til et kommunalt løntilskudsjob.

Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet og Beskæftigelsestilbud

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Beskæftigelsesministerens mål for 2018.			
Mål 1: Flere personer skal i beskæftigelse eller uddannelse i stedet for at være på offentlig forsørgelse.		Antal fuldtidspersoner på midlertidige forsørgelsesydelse inkl. ledighedsydelse er faldet fra 5522 i 2017 til 5261 fuldtidspersoner i 2018. (Sygedagp. og A-dagp. dog jan - nov).	
Mål 2: Virksomhederne skal sikres den nødvendige og kvalificerede arbejdskraft.	<i>Der blev ikke fastsat lokale måltal i 2018.</i>	Ministermålet går på samarbejdsgraden, som er jan-okt 2017 faldet fra 42,7% til 42,4% jan-okt. 2018.	
Mål 3: Flere flygtninge og familiesammenførte skal være selvforsørgende		Andel beskæftigede flygtninge og familiesammenførte til flygtninge er steget fra 25,2% i nov 2017 til 32,5% i nov 2018.	
Mål 4: Flere jobparate personer på kontanthjælp skal i beskæftigelse, og flere aktivitetsparate bliver jobparate eller kommer i beskæftigelse.		Jobindsats indeholder ingen målinger ift. dette.	
Mål 5: Bekæmpelsen af socialt bedrageri og fejludbetalinger skal styrkes.		Jobindsats indeholder ingen målinger ift. dette.	

Arbejdsmarkeds- og overførselsområdet og Beskæftigelsesstilbud

Effektmål fortsat...

	Mål i 2018	Resultat	
Færre unge på midlertidig offentlig forsørgelse (alle ydelser undtagen fleksjob og førtidspension) <i>Status 1. juli 2017 = 1663.</i>	Mål: 1450	Unge på midlertidige forsørgelsesydelse (dvs. ekskl. ledighedsydelse, fleksjob og førtidspension) er fra nov. 2017 faldet fra 1575 til 1456 fuldtidspersoner i nov. 2018 (Fuldtidspersoner)	
Andelen af sygemeldte og jobafklaringsforløb, der er delvis raskmeldte <i>Status ultimo september. 2017 = 21,9 %</i>	Mål: 24 %	Der måles i 2018 kun på andel sygedagpengemodtagere, som er delvis raskmeldte, fordi flertallet af borgere i jobafklaringsforløb ikke har en ansættelse. Resultat: 15,9 % sygedagpengemodtagere er delvis raskmeldte. Opgjort for perioden jan-nov 2018.	
Andelen af ledige/sygemeldte i nytteindsats, virksomhedspraktik eller løntilskud.	Mål: 20 %	Resultat: 22% % opgjort for 2018 – a-dagp og sygedagp. Dog jan-nov 2018. (Andel personer)	
Andelen af personer i ressourceforløb i virksomhedspraktik eller løntilskud. <i>Status ultimo mdr. – personer – september 2017: 56/402= 13,9 %</i>	Mål: 20 %	Resultat: 38,5% for 2018 (Andel personer)	

Socialområdet

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Erhvervsejendomme	1	0	0	0	0
Driftsikring af boligbyggeri	1.194	1.400	1.392	1.201	-191
Ældreboliger	-6.023	-6.265	-6.240	-5.602	638
Specialpædagogisk bistand til voksne	8.404	8.296	8.288	8.424	136
Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov	9.344	8.581	9.532	8.624	-908
Genoptræning og vedligeholdelsestræning	1.445	2.068	2.065	2.309	244
Kommunal tandpleje	0	3.167	0	0	0
Andre sundhedsudgifter	1.176	508	508	4.391	3.883
Indtægter fra den centrale refusionsordning	-10.398	-9.069	-9.069	-11.160	-2.091
Plejefamilier	3.765	1.522	1.519	2.750	1.231
Forebyggende indsats samt aflastningstilbud	0	0	0	1.124	1.124
Pleje og omsorg mv. af ældre og handicappede	33.667	0	0	0	0
Forebyggende indsats for ældre og handicappede	231.668	0	0	0	0
Personlig støtte og pasning af pers. med handicap	0	73.406	80.779	71.738	-9.041
Rådgivning og rådgivningsinstitutioner	376	593	592	354	-238
Botilbud for pers. med særlige sociale problemer	12.800	9.456	8.936	8.620	-316
Alkoholbehandling og beh.hjem for alkoholskadede	3.633	4.707	5.233	4.283	-950
Behandling af stofmisbrugere	13.662	13.606	14.596	14.939	343
Botilbud til længerevarende ophold	35.381	41.420	40.733	39.040	-1.694
Botilbudslignende tilbud (omfattet af socialtilsyn)	0	185.069	191.923	188.796	-3.127
Botilbud til midlertidigt ophold	31.592	31.138	31.538	33.195	1.657
Kontaktperson- og ledsageordninger	5.889	5.596	5.592	6.289	697
Særlige pladser på psykiatrisk afdeling	0	0	0	1.245	1.245
Beskyttet beskæftigelse	21.015	22.577	21.308	20.766	-541
Aktivitets- og samværstilbud	39.140	41.320	42.539	42.686	147
Frivilligt socialt arbejde og øvrige sociale formål	4.110	16.142	14.835	4.339	-10.496
I alt	441.840	455.238	466.599	448.350	-18.249

Socialområdet

Regnskabsresultat

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 96,1 % i forhold til det korrigerede budget.

Mindreforbruget udgør 18,3 mio. kr. og fordeler sig med 12,3 mio. kr. på centrale konti og 6,8 mio. kr. på decentrale konti. Herudover er der et samlet merforbrug på 0,8 mio. kr. på puljer med ekstern finansiering og konti der ikke overføres (ældreboliger).

De væsentligste afvigelser på de centrale områder vedrører BPA ordninger (Borgerstyret Personlig Assistance) med et mindreforbrug på 8,1 mio. kr. Heraf vedrører 3,5 indtægter fra 2017, som først er blevet indtægtsført i 2018. Herudover er der merindtægter vedrørende refusion på særligt dyre enkeltsager på 2,1 mio. kr. og mindreforbrug på 2,3 mio. kr. vedrørende velfærdsteknologi på grund af forsinkelse. Betaling for færdigbehandlede patienter viser et merforbrug på 3,9 mio. kr.

På de decentrale områder fordeler mindreforbruget sig med 5,6 mio. kr. til handicap, 0,7 mio. kr. til psykiatri, 1,0 mio. kr. til udsatte samt et merforbrug på 0,5 mio. kr. på konti, der ikke er fordelt på handicap, psykiatri og udsatte.

Socialområdet

Fokusområder

Socialområdet består af en myndighedsafdeling og tre driftsområder. Socialafdelingen (myndighed) står for bevilling af støtte til borgere, der har eller er i risiko for at få begrænsninger i deres fysiske, psykiske og/eller sociale funktionsevne.

De tre driftsområder - handicap, psykiatri og udsatte – leverer ydelserne.

For nogle borgere er der tale om en begrænset og kortvarig støtte, mens andre borgere har behov for en længerevarende og mere omfattende støtte.

Socialpolitikken giver retning for indsatsen, mens konkrete udviklingsplaner sikrer udmøntningen.

Socialpolitikken fire temaer giver retning for indsatsen på socialområdet:

- Mødet mellem borger og kommune
- Mestring og medansvar
- Netværk og aktivt medborgerskab
- Beskæftigelse og uddannelse

Principperne i udviklingsplanerne er "mindste indgrebsprincippet". Det betyder, at støtten skal understøtte borgerne i at klare mest muligt selv eller i fællesskab med andre. Borgerne støttes i at kunne bo i egen bolig og i at indgå i sociale- og arbejdsmæssige sammenhænge. De støttes i at få en hverdag som i størst mulige omfang ligner en almindelig hverdag. Med dette afsæt har Socialområdet arbejdet med at justere indsatsen.

Det betyder, at borgerne har oplevet:

- at bostøtte leveres mere fleksibelt
- en kombination af mulighed for samvær med andre og tilbud om støtte på kontaktssteder
- en udvidelse af en fleksibel natstøtte
- at støtten til at bo i eget hjem giver plads til de svageste borgere i botilbuddene i Viborg kommune

- at botilbud med natdækning gives til borgere med størst behov for støtte
- at alle bo- og træningstilbud understøtter borgerne i en udvikling til at kunne flytte eller blive i egen bolig
- at blive mødt med en forventning om en aktiv hverdag, hvor samvær, træning, aktivitets- eller beskæftigelsestilbud indgår i den enkelte borgers handlingsplan.
- at der arbejdes ud fra Housing First-principper på forsorgsområdet.
- at rusmiddelbehandling i højere grad løses ambulant.
- At opholdstiden på Forsorgscenter Viborg og Viborg Krisecenter reduceres.

Indsatsen blev tilrettelagt sådan, at den enkelte borger i størst mulige omfang fik de bedste muligheder for at genvinde, udvikle eller vedligeholde sin funktionsevne.

I 2018 fortsatte Socialområdet bevægelsen hen imod en endnu mere koordineret indsats på tværs af Viborg kommune. Der var et særligt fokus på sammenhængen til den beskæftigelsesrettede indsats med udgangspunkt i den enkelte borgers forudsætninger og behov. Sundhed for borgere indenfor Socialområdet var ligeledes et prioriteret område med tværgående fokus i 2018.

Effektmålene på Socialområdet blev fastlagt, så de på bedst mulige måde kunne følge op på implementeringen af Socialpolitikken. Samtidig monitorerer effektmålene centrale indsatser i Viborg Kommune, der relaterer sig til Regeringens 10 mål for social mobilitet.

Socialområdet

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Regeringens mål 1-5: Flere skal være en del af arbejdsfællesskabet. Regeringens mål 10: Flere uden for arbejdsfællesskabet skal deltage i den frivillige indsats.			
Mere fleksibel bostøtte forventes at kunne øge andelen af borgere, der bor i egen bolig i stedet for botilbud. Baseline ultimo 2017: 66,9% - 712 ud af 1.063 borgere. Der medtages ikke borgere i botilbud udenfor Viborg Kommune i opgørelsen.	Mål: 69 %	I 2018 steg andelen af borgere i egen bolig til 68,7%. Det er 0,3% fra målsætningen på 69%, hvorfor effektmålet stort set er opnået.	
Andelen af borgere ansat i job med løntilskud for førtidspensionister øges Status for september 2017 er: 214 ud af 4038 = 5,3%.	Mål: 6%	I 2018 blev 206 ud af de 4.059 førtidspensionister ansat i job med løntilskud. Det svarer til 5,1%, mens målsætningen var på 6%. Effektmålet er derfor ikke opnået.	
Regeringens mål 6-9: Færre skal være social udsatte. Andelen af borgere i misbrugsbehandling (Alkohol og stoffer), der genhenvender sig til Rusmiddelcenter Viborg indenfor tre måneder Status for januar-oktober 2017 er: • Alkohol: 9 ud af 228 = 4% • Stofbehandling: 17 ud af 296 = 6% Andel af borgere, der udsluses fra forsorgshjem til egen bolig øges Status: Der har været 411 indskrivinger i 2015 i døgntilbud på Forsorgscenter Viborg – heraf er 203 udskrevet til egen bolig = 49 % Efter overgangen til et andet dokumentationssystem har det hidtil ikke været muligt at følge op på effektmålet. Der arbejdes dog på at finde en metode til at sikre data i fremtiden	Mål: 4% indenfor alkohol 6% indenfor stof Mål: 50 %	Andelen af borgere i alkoholbehandling, der genhenvendte sig til Rusmiddelcenter Viborg indenfor tre måneder, var i 2018 4,1%. Den tilsvarende andel af borgere i stofmisbrugsbehandling i 2018, der genhenvendte sig indenfor tre måneder, var i 2018 på 6,6%. Dermed var der en mindre stigning i antallet af genhenvendelser fra 2017 til 2018. Resultatet er dog meget tæt på det opstillede effektmål. Det har ikke været teknisk muligt at trække data på andelen af borgere på forsorgshjem, der udsluses til egen bolig. Derfor kan der ikke følges op effektmålet.	

Socialområdet

Effektmål fortsat...

	Mål i 2018	Resultat
Borgeren skal opleve at principperne i socialpolitikken efterleves (er/bliver implementeret). Det har ikke været muligt at finde en metode til at indsamle data til opfølgning på dette effektmål. Derfor anvendes i stedet udsagn fra den 9. marts fra det temamøde om Socialpolitikken, der blev afholdt den 9. marts 2017. Her var deltagelse af ca. 100 borgere og der var mulighed for at komme med inputs om Socialpolitikken. Til dette arrangement var der en bred repræsentation af borgere, pårørende og øvrige interessenter, der bidrog med deres erfaringer med principperne i Socialpolitikken. Derfor anvendes udsagnene derfra som baseline på nærværende effektmål. <u>Opfølgning på temamøde om Socialpolitikken den 9. marts 2017</u> Det forventes, at Socialpolitikken skal evalueres i 2018. Denne evaluering vil være opfølgning på dette effektmål for 2018. Der fastsættes derfor ikke konkrete mål for dette effektmål.		Byrådet har udarbejdet en ny styringsmodel for den samlede kommune. Som følge deraf er socialpolitikken ikke blevet evalueret i 2018, og derfor er der ikke data på dette effektmål.

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Folkebiblioteker inkl. fælleskonti og ferieaktiviteter	41.031	41.175	41.348	39.799	-1.549
Museer	8.173	7.046	6.929	9.097	2.169
Biografer	173	172	169	172	3
Teatre	3.274	2.759	2.708	2.834	126
Musikarrangementer	8.113	8.710	7.368	7.798	430
Andre kulturelle opgaver	29.961	23.138	26.312	26.009	-302
I alt	90.727	83.000	84.833	85.710	877

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 101 %. Merforbruget udgør 0,9 mio. kr.

Mindreforbruget på Folkebiblioteker skyldes mindreforbrug på Viborg Bibliotekerne (0,8 mio. kr.) samt fælles konti under Kultur- og Fritidsudvalget (0,7 mio. kr.). Mindreforbruget på biblioteksområdet skyldes at den planlagte ændring af bibliotekets indgangsparti ikke kom i gang ultimo 2018 som forventet. Beløbet anvendes i 2019 til bygningsændringer i forbindelse med banebroen og det nye gymnasium.

Der er merforbrug på Museer, hvilket hovedsageligt skyldes Viborg Museum, som i 2018 har udført et større skimmelfhjælpsprojekt. Desuden har man i samarbejde med Forstads Museet 2018/2019 udstillet "Årets bil". Viborg Museum har i 2018 et merforbrug på udstillingen på 0,8 mio. kr. Den endelige opgørelse foreligger først i første halvdel af 2019 (tidsforskydning mellem udgifter og indtægter). Herudover er der fortsat et underskud på Tagtækkervej, Nyt Magasin, hvor der skal realiseres indtægter på 0,5 mio. kr. årligt.

Merforbruget på Musikarrangementer beror på Kulturskolen, der har et merforbrug på 0,9 mio. kr. grundet overførsler af underskud fra tidligere år. Der er lagt en plan for nedbringelse af merforbruget, som følges fint.

Der er et lille mindreforbrug på Andre kulturelle opgaver, herunder er de største mindreforbrug på Eventfonden med 0,8 mio. kr., hvoraf 0,5 mio.kr. er disponeret i 2019. Ligeledes er der et mindreforbrug på 0,5 mio.kr. til implementering af kulturstrategi 2017-2020. Der er et merforbrug på Brændpunktet, der også indgår under Andre kulturelle opgaver på 0,7 mio. kr. Merforbruget skyldes overførsler af manglende indtægter fra tidligere år samt udgifter til nedlukning i 2018.

Kultur

Fokusområder

Kultur- og Fritidsudvalget evaluerede på møde d. 08. januar 2019 status for implementering af Kulturstrategi 2017-2020.

Kultur

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Etablering af Viborg Sport & Event.	Ny organisation etableres Lokalplan Anlægsarbejder igangsættes	Projektet er under realisering. Den nye Tinghal ventes færdig til ibrugtagning 1. juni 2020 og der arbejdes med at sikre, at dele af bygningen (den store hal) kan tages i brug allerede inden udgangen af 2019.	
Events	Afvikling og fortsat udvikling af Snapsting, Viborg Animationsfestival og Generation Handball. Udvikling af Hærvejsløbet. Viborg Internationale Kirkemusikfestival 2018.	Der er i 2018 arbejdet med videreudviklingen af de store events, som alle er tilbagevendende begivenheder. Erfaringer fra eventafviklingen i 2018 indgår i den videre udvikling af de nævnte events i 2019.	
Viborg Bibliotekerne	Fastholde antallet af fysiske besøg. Øge antallet af unikke digitale brugere med 25 %. Bibliometer 2018: Øge tilfredsheden med "inspiration", "biblioteksrummet" og "borgeroplysning" med hver 4,0 point.	Antallet af fysiske besøg er steget med 4,4 % i 2018. Antallet af digitale brugere er steget med 29 % i 2018. Måling på Inspiration: +1 point (mål: +4 point) Biblioteksrummet: -7 point (mål: +4 point) Borgeroplysning: +3 point (mål: +4 point).	
Ny regional kulturaftale	Et-årig forlængelse af aftale 2016-2017.	Aftale forlænget til og med 2019.	

Folkeoplysning og idrætsanlæg

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Stadion og idrætsanlæg	11.197	10.099	9.739	10.369	631
Andre fritidsfaciliteter	228	18	-202	31	233
Idrætsfaciliteter for børn og unge	35.471	40.062	40.781	35.587	-5.195
Folkeoplysningen - Fælles formål	2.781	2.169	2.482	2.369	-113
Folkeoplysende voksenundervisning	3.862	3.787	3.618	3.518	-100
Frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde	6.275	6.607	7.172	6.869	-303
Lokaletilskud	21.159	19.629	21.032	20.957	-75
Fritidsaktiviteter udenfor folkeoplysningsloven	595	1.085	1.090	852	-238
I alt	81.569	83.456	85.712	80.552	-5.160

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 94 %. Mindreforbruget udgør 5,2 mio. kr.

De største mindreforbrug ses på Idrætsfaciliteter for børn og unge (5,2 mio. kr.) samt på folkeoplysningsområdet (0,8 mio.kr.).

Mindreforbrugene på idrætsfaciliteter skyldes tidsforskydninger på tidligere anlægskonti vedrørende energiinvesteringer samt pulje til mindre investeringer i klubhuse og idrætshaller (3,6 mio. kr.). Beløbene fra disse puljer er bevilligede til diverse projekter.

På det decentrale område under idrætsfaciliteter er der mindre forbrug på Vestbadet og Skøjtebanen (0,9 mio. kr.) grundet den gode sommer i 2018 samt en ny og godt besøgt skøjtebane.

På Viborg Stadion Center er der et akkumuleret mindreforbrug i 2018 på 0,5 mio. kr., grundet overførsler fra tidligere år samt en mindre opsparing i 2018 til kommende investeringer og udfordringer bl.a. lydisolering i hal 5 og 6 samt sikkerhedsnet i Stadionhallen.

Merforbruget på Stadion og idrætsanlæg samt Andre fritidsfaciliteter dækker over merforbrug på Generation Handball (0,9 mio. kr.), som afvikles over en 3-årig periode samt afviklingen af dame A landskampe, hvor der i 2018 blev spillet en ekstra kamp (0,2 mio. kr.).

Mindreforbruget på folkeoplysningsområdet skyldes fortrinsvis overførsler fra tidligere år, som er kraftigt faldende. Mindreforbruget i 2017 bestod hovedsageligt af overførsler fra tidligere år på ca. 2,8 mio. kr. faldende til 0,8 mio. kr. i 2018.

Folkeoplysning og idrætsanlæg

Fokusområder

I 2018 har der været fokus på:

Viborg Kommune i bevægelse – politik om idræt og motion.

Viborg Byråd godkendte i august 2017 en politik for idræt, motion og bevægelse. Politikken tager udgangspunkt i DGI og DIF's vision "Bevæg dig for livet", hvor visionen er, at i 2025 skal 50 % af befolkningen være medlemmer af idrætsforeningerne og 75 % af befolkningen skal være aktive i forhold til bevægelse og motion. Byrådet afsatte i budgettet for 2018-2021 midler til implementeringen af politikken. Politikken erstattes i 2019 af temaer og mål i byrådets nye styringsmodel.

Eliteidrætsudøvere og talentudvikling

I idrætspolitikken er der fastsat en række indsatsområder og et af disse er en satsning på arbejde med eliteidrætsudøvere og talentudvikling. I samarbejde med Team Danmark og Viborg Idrætsråd etableredes "Viborg Elite" i 2014 og pr. 1. januar 2018 blev der indgået ny samarbejdsaftale mellem Team Danmark og Viborg Kommune med virkning fra 1. januar 2018.

Faciliteter og investeringer

Byrådet har i budgetperioden afsat investeringspuljer til energiinvesteringer og forbedringer af klubhuse, spejderhytter, idrætshaller m.v. og investeringerne skal medvirke til at rammerne på området er tidssvarende og drives med lavest mulige driftsomkostninger.

Tilsvarende er investeringerne i boldbaneanlæg m.v. også i budgetperioden.

Events

Viborg Kommune har i 2018 også være i involveret i mange større og mindre events på området i 2017. Eksempler på nye projekter er bl.a. projekterne omkring Hærvejen, EM i MTB-orientering i 2019, X-terra, outdoor-aktiviteter og samarbejdsaftalen med DBU, at Viborg Stadion også vil være nationalstadion for Dame-A-landsholdet i en fireårig periode fra 2017.

Folkeoplysning og idrætsanlæg

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Elite og talent udvikling Målet er at skabe et eliteidrætsmiljø i et samarbejde med foreninger, uddannelsesinstitutioner, erhvervsliv, Viborg Idrætsråd og andre aktører på området. Byrådet har besluttet at videreføre Viborg Elite i budgetperioden 2018-2021	Eliteidrætsklasser etableret på Nordre Skole i 2014. Måling på effekt af eliteidrætsklasser samt udbygget samarbejde med ungdomsuddannelserne	Fokus i 2018 på ny aftale med Team Danmark og på udvikling af samarbejdet med ungdomsuddannelserne omkring talentudvikling	
Energiinvesteringer m.v. i klubhuse, selvejende idræts – og svømmehaller mv. Det gennemføres energiinvesteringer for i alt godt 18 mio. kr. i perioden 2015 - 2020. Målet er at gennemføre en række projekter inden for området, som skal opfylde konkrete mål-bare effektmål.	Energiinvesteringer i klubhuse og haller i 2018 med deraf følgende reduktion i driftsudgifter/tilskud	Projektet er videreført i 2018 med en række investeringer i klubhuse og idrætshaller. Der arbejdes fortsat med at nå det fulde besparelsesmål	
Investeringer i idrætshaller Udgangspunkt: at skabe tidssvarende anlæg og i optimale anvendelse af anlæggene.	Viborg Idrætsråd har udarbejdet analyse med indstilling vedr. investeringer i idrætshallerne.	Indstillingen er godkendt af Kultur- og Fritidsudvalget og projektet realiseres i 2020-2022, idet budgetbeløb er afsat i denne periode.	
Implementering af ny politik: Viborg Kommune i bevægelse – politik for idræt og motion	Indsatser fastlægges og igangsættes	En række indsatser er sat i gang i 2018. Politikken erstattes af ny styringsmodel	

Grønne områder

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Grønne områder og naturpladser	10.068	9.642	9.434	9.463	29
Andre fritidsfaciliteter	-150	-57	-98	-112	-14
Skove, bynære	435	426	440	362	-78
Skadedyrsbekæmpelse	4	6	6	6	0
I alt	10.356	10.017	9.782	9.719	-63

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 99,4 %. Mindreforbruget udgør 63 t. kr.

Mindreforbrugene dækker over puljemidler til vedligehold af grønne områder i landsbyer, en ordning hvorfra der kan søges til vedligehold af grønne strøg/arealer gennem landsbyerne. Beløbet er disponeret i 2019.

.

Grønne områder

Fokusområder

Realisering af Natur- og Parkpolitik

Realisering af den vedtagne Natur- og Parkpolitik og den i 2017 vedtagne Natur- og Parkplan (arealanvendelsesplan).

Udviklingsplan for Nørresø og Søndersø i Viborg

I 2017 blev Udviklingsplanen godkendt politisk. På grundlag heraf er der i 2018 arbejdet videre med realisering, videreudvikling af delprojekter.

Drift og vedligehold af parker og grønne områder

Der er gennemført en række vedligeholdelsesopgaver i parkerne bl.a. som følge af en ekstra driftspulje til vedligeholdelse i de mindre byer i 2016 – 2019.

Udviklingsplan for legepladser i Viborg

Planen er godkendt politisk.

- .

Grønne områder

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Realisering af Natur- og Parkpolitikken (tværgående effektmål med KMU's Plan-, natur- og miljøområdet) Natur- og Parkpolitikkens 33 indsatser skal realiseres.	30%	30 %	
Udviklingsplan for legepladser i Viborg	90 %	100 %	
Formidling	70 %	50 %	

Trafikområdet

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Fælles formål	2.060	2.438	3.089	3.051	-38
Arbejder for fremmed regning	201	-68	62	-371	-433
Driftsbygninger og -pladser	288	219	221	184	-37
Parkering	596	-1.110	-1.254	430	1.684
Vejvedligeholdelse	48.663	47.443	47.554	48.664	1.109
Belægninger m.v.	38.155	33.112	33.824	34.755	931
Kollektiv trafik	38.403	39.585	38.604	37.153	-1.451
Havne og lystbådehavne	-89	25	-79	-56	24
Park og Vejservice	-5.283	-2.423	1.428	442	-986
Vintertjeneste	22.660	16.538	16.730	19.108	2.378
I alt	145.653	135.759	140.180	143.359	3.179

Regnskabet for politikområdet viser et merforbrug på 3,2 mio. kr. svarende til 102,3%.

Merforbruget består af et merforbrug på 2,4 mio. kr. på vintertjeneste, dog er der vedrørende vintertjenesten et mindreforbrug på 3,5 mio. kr. set i forhold til 2017. Endvidere er der merforbrug på asfaltbelægning og vejbelysning.

Samtidig er der, som følge af ændret lovgivning vedrørende parkeringsafgifter, blevet udskrevet færre bøder, hvorfor der er tale om en væsentlig mindreindtægt i 2018.

Mindreforbruget på kollektiv trafik skyldes primært forskydning mellem årene og skal bl.a. anvendes til kollektiv trafik i landdistrikterne.

Trafikområdet

Fokusområder - Drift

Park og Vejservice

Der har gennem 2018 været et fortsat fokus på effektivisering i Park og Vejservice, idet udbuddet fordrer en akkumuleret effektivisering på 2 %.

Følgende tiltag er iværksat

- Der er investeret i en fræser til montering på lastvogn. Fræseren effektiviserer vedligeholdelsesarbejdet på rabatterne langs kommunevejene ved at reducere mængden af materialer som tilsættes i forbindelse med at regulere rabatten til asfaltkant.
- En ny rendegraver med et såkaldt "rotortilt" påbygget, reducerer omfanget af "håndarbejde" og øger arbejdshastigheden i forbindelse med gravearbejder.
- Det har været fokus på at implementere et elektronisk flow i opgavevaretagelsen fra bestilling af opgaven hos administrationen til den praktiske udførelse af opgaven i "marken". Opgaverne kan herved igangsættes og afsluttes mere effektivt.
- Der har været gevinster af at gøre et kortgrundlag tilgængeligt for medarbejderne i marken på elektroniske enheder. Kortgrundlaget viser de praktiske grønne vedligeholdelsesopgaver der skal udføres.

Trafikplan

Trafikplanen er blevet revideret. Den har dels fokus på at øge fremkommelighed og dels en forbedring af trafiksikkerheden via kampagner og fysiske tiltag på de steder, hvor der er en overhyppighed af ulykker. I 2018 blev der iværksat en række trafiksaneringsprojekter med henblik på at fjerne såkaldte "sorte pletter" på det kommunale vejnet. Derudover er der igangsat en forundersøgelse for en evt. østlig omfartsvej omkring Viborg.

Desuden er der gennemført en sanering og opgradering af signalanlæggene på Indre Ringvej i Viborg med henblik på at øge fremkommeligheden på en af de meget centrale og befærdede veje i Viborg.

Fornyelse af gadebelysningen

I 2018 fortsatte arbejderne med fornyelse af gadebelysning i Viborg by, hvor der er et betydelig antal armaturer, som skal udskiftes til en mere energibesparende type.

Sammen med fornyelse af gadebelysningen foretages der løbende en opdatering af viden om armaturtyper, antal og geografisk placering af de forskellige typer. Den foreløbige opdatering har vist at antallet af lampeenheder er en del større end der er anført. Det har betydet, at betalingen fra og med 2018 er steget med 1,1 mio. kr. Det vil også få konsekvenser for budget 2019 og de følgende år.

I største delen af kommunen foretages drift og vedligeholdelsen af gadelysnettet af Energi Viborg. I tidligere Karup Kommune var gadelyset solgt fra, men i 2018 blev der mulighed for at tilbagekøbe anlægget, hvilket der politisk var indstilling om at gennemføre med udgangen af året. Baggrunden for denne beslutning var, at der kan foretages en betydelig besparelsen ved et tilbagekøb, idet drift- og vedligeholdelsesudgifterne kan reduceres betydeligt.

Kollektiv trafik

Den kollektive trafik er under en del forandringer i disse år. Status ultimo 2018 tegner til en del ændringer både på de lokale ruter i form af nødvendige besparelser for til gengæld at kunne overtage nogle af de regionale ruter i reduceret form, som Regionen ellers har besluttet at nedlægge. Derudover er der også besluttet at stoppe den særlige rabatforsøgsordning "Viborg Billetten" for kørsel med lokale ruter og bybusserne i Viborg. Desuden er det besluttet at ændre på bybusnettet i banebyen, som følge af at det nu bliver bebygget, og der bliver en helt ny forbindelse til bydelen Arnbjerg og videre ud til Bruunshåb.

I 2018 blev der igangsat forsøg med en anderledes kollektiv trafik i en række udvalgte landdistrikter. I en række landsbyer blev der mulighed for at booke delebiler og i andre landsbyer blev der mulighed for at booke delebusser. Forsøget forløber frem til udgangen af januar 2019, hvorefter det skal evalueres. Staten har bevillet et tilskud til forsøget.

Indførelse af betalt parkering i Viborg Midtby

2018 var året hvor der blev planlagt en implementering af betalt parkering i Viborg midtbyen med henblik på igangsætning primo 2019. Ny lovning på området betød imidlertid, at byrådet besluttede at sætte ordning i bero, idet største delen af den forventede indtægt, skulle afregnes til Staten.

Trafikområdet

Fokusområder - Anlæg

Vejen i banegraven i Viborg

I 2018 blev de sidste anlægsarbejder stort set tilendebragt med anlægelse af ny vej, stianlæg, tunneller, bro, signalanlæg og flytning af jernbanespor i banegraven syd for stationen i Viborg. Herefter resterer kun nogle anlægsarbejder omkring Midtbyens Gymnasium og det nye akut hospital. Disse arbejder kan først laves sammen med færdiggørelse af disse byggerier-

Banebyen i Viborg

Realiseringen af infrastrukturanlæggene i Banebyen, syd for banen, er afgørende for den egentlige bygningsmæssige omdannelse af "Banebyen – en levende og bæredygtig bydel". De første etaper er realiseret og i 2018 blev Vilhelm Ehlers indviet og med udgangen af året står hærvejbroen næsten færdig (gang- og cykelstibro), der sammenbinder Banebyen i syd med Stationsområdet nord for banen. Dermed er der skabt forbindelse på tværs af banegraven.

Den indledende skitseprojektering m.v. af den grønne sti og tilhørende parkanlæg, der skal forbinde Hærvejsruten med området ved Søndersø er igangsat og forløber videre ind i 2019 og 2020.

Cykelstier og trafiksikkerhed

På anlægsbudgettet i 2018 og i følgende år blev der afsat midler til at forbedre forhold for cyklister og trafiksikkerhed. Anlægsmidlerne bruges generelt til at øge trafiksikkerhed, og dermed sænke antallet af trafikuheld med personskade.

Både ønsket om anlæggelse af cykelstier og forbedret trafiksikkerhed har stor bevågenhed fra mange borgere. Der ligger en stor udfordring i at prioritere de mange ønsker, idet de langt overstiger de midler, der er til

rådighed. Med vedtagelsen af en ny Trafikplan vedtaget en prioritering af cykelstier for de kommende år. I 2018 blev cykelstien fra Gammelstrup til Birkesø indviet og der er nu også cykelsti fra Alhedestien vest for Karup og frem Midtjyllands Lufthavn.

Omdannelse af torve og pladser

Anlægsarbejderne med omdannelse af området ved Sct. Mathias Port er i det store hele gennemført i 2018 på baggrund af det politisk godkendte skitseprojekt, således det nu udgør et nyt torv i Viborg. I 2019 fortsætter anlægsarbejderne med at omdanne nedre Gravene til en egentlig gade. Omdannelserne tager sigte på dels en trafikal fredeliggørelse af området og dels styrkelse af områdets potentiale til udendørs ophold.

Ved Tinghallen er Tingvej blev forlagt uden om det igangværende byggeri af en ny Tinghal over mod Stadionhallerne. Når byggeriet af Tinghallen er færdig kan de sidste anlægsarbejder med omdannelse af pladserne foran Tinghallen og Stadionhallerne laves færdig.

Byggemodning

I 2018 fortsatte byggemodningen i den nye bydel Arnbjerg syd øst for Søndersø i Viborg, idet interessen for at bebygge området med forskellige boligtyper fortsat er meget stor. Byggemodningen gennemføres med fokus på bæredygtighed i både infrastruktur og selve byggeriet.

Tilsvarende er der iværksat fortsatte byggemodninger på Rosenvænget og Svalelunden i Viborg, og i Ørum er der igangsat en helt ny byggemodning ved Veldsvej.

2018 blev også året, hvor grundsalget til boligformål fortsatte i en positiv tendens, og der kom også for alvor gang i grundsalget både i Bjerringbro og oplandsbyerne.

Trafikområdet

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Fremme af cyklismen Cykeltrafikken fremmes og antallet af cyklister stiger, hvilket ses ved, at mindst hver 5. tur foretages på cykel. Forventet målopfyldelse inden 2020, jf. Cykelpolitik 2011-2020	17%	Antallet af cyklister er faldet fra 2017 til 2018 med ca. 6 %	
Øget trafiksikkerhed i Viborg Kommune 50 % reduktion i antal personskader i trafikken på kommunevejene i Viborg Kommune i 2020 i forhold til tallene fra 2010. (Mål som et gennemsnit af 2009, 2010 og 2011)	40% (Max. 44 personskader)	Der er i 2018 registreret 41 personskadeuheld, hvilket er under målet om max 44 personskader pr. år. Antallet i 2018 er imidlertid stigende i forhold til antallet i 2017.	
Kvalitet, komfort og værdi af kommunale veje Vejene værdi fastholdes til samme niveau som opgjort i 2010 - De i alt 75 km overordnede trafikveje bringes i "god stand", således at alle de overordnede trafikveje er i kategorien "God stand" - De i alt 105 km øvrige trafikveje og lokalveje forbedres, så alle vejene af denne type mindst er i kategorien "Acceptabel stand" Der er ingen kommunale veje i kategorien "Kritisk stand".	Primo 2018	- Der er ca. 15 km af de overordnede veje som mangler at bliver bragt i kategorien "god stand" - Der er ca. 60 km af de øvrige trafikveje og lokalveje som mangler at bliver bragt i kategorien "acceptabel stand" - Der er ca. 2 km som er i kategorien "kritisk stand".	
Forbedret service ved synliggørelse af forventet sagsbehandlingstid i Teknik & Miljø (tværgående effektmål med KMU – Plan-, natur- og miljøområdet) Der bliver inden 8 arbejdsdage kvitteret for alle henvendelser, mundtligt eller skriftligt, og med angivelse af forventet sagsbehandlingstid. Viser det sig, at den udmeldte sagsbehandlingstid ikke kan overholdes, orienteres ansøgere om dette	Mål forventes opfyldt		

Forsyningsområdet

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Generel administration	-24	1.203	1.241	0	-1.241
Ordninger for dagrenovation - restaffald	-2.359	25	5.755	4.757	-998
Ordninger for glas, papir og pap	-2.119	-1.609	1.059	-168	-1.227
Ordninger for farligt affald	579	2.053	1.913	2.154	241
Genbrugsstationer	-2.224	-1.143	2.973	815	-2.158
Øvrige ordninger og anlæg	-5.589	-2.017	-3.829	-3.182	647
I alt	-11.736	-1.488	9.112	4.376	-4.736

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 48,0 %.

Mindreforbruget udgør 4,7 mio. kr.

Resultatet er bl.a. fremkommet ved, at de organisatoriske ændringer på Revas har krævet mange personaleressourcer, hvilket har bevirket, at enkelte andre projekter er blevet udsat eller ikke helt udrullet.

Samlet set er der et mindreforbrug på 4,7 mio. kr. på driften, som primært omfatter:

- mindreforbrug på dagrenovation på 1 mio. kr., som skyldes at om-lægningen af håndtering af dagrenovation ikke er udrullet 100%. Arbejdet fortsætter i 2019
- Mindreforbrug på området med miljøstationer på 1,2 mio. kr. Færre investeringer i bobler, og faldende mængder i eksisterende beholdere
- Mindreforbrug på genbrugsstationer på 2,1 mio. kr., som omfatter et endnu ikke afsluttet projekt "Færdiggørelse af Bjerringbro Genbrugsstation", færre mængder til bortskaffelse og salg af jern oplagret fra august 2017

Forsyningsområdet

Fokusområder

Viborg Kommunes affaldshåndteringsplan 2014-2019 sætter de overordnede rammer for affaldshåndteringen.

Der blev i 2018 etableret en af ny affaldsordning for sortering af husholdningsaffald i fire affaldstyper i Viborg Kommune. Den nye affaldsordning indebærer bl.a. følgende tiltag:

- Indførelse af nye plastbeholdere til affaldssortering i fire affaldstyper, og udfasning af affaldssække ved ca. 33.000 husstande i Viborg Kommune.
- Udkørsel af ca. 75.000 nye plastbeholdere i hele Viborg Kommune.
- Etablering af obligatorisk skelordning med mulighed for tilkøb af afhentning inde på grunden.
- Etablering af obligatorisk 14-dagstømning af beholder til hhv. restaffald og madaffald, samt tømning hver 4. uge af beholder til hhv. papir, metal, glas og hård plast.
- Fastholdelse af eksisterende ordning for batteriindsamling ved husstande via "pose på låg"-ordning.
- Implementering af ny affaldsordning i gågadeområdet i Viborg by under hensyn til områdets særlige forhold.
- Implementering af ny affaldsordning ved ca. halvdelen af kommunens egne institutioner og virksomheder (resterende enheder forventes omfattet i 2019).
- Gennemførelse af omfattende informationsstrategi i forbindelse med implementering af ny affaldsordning.

Implementering af den nye affaldsordning ved husstande, der i dag benytter anden renovatør, forventes gennemført i foråret 2019 (forventeligt ca. 2700 adresser).

Implementering af todeling af undergrundscontainere til indsamling af hhv. restaffald og madaffald påbegyndes i 2019 (ca. 150 installationer).

Der var desuden fokus på disse øvrige tiltag i 2018:

- Etablering af ny omlaste station på Revas' Affaldscenter (færdigt forår 2018).
- Gennemførelse af Revas Grand Prix 2018.
- Deltagelse i Forskningens Døgn 2018 samt en række informationstiltag målrettet folkeskoler (særligt indskoling og mellemtrin).
- Besøg i lokalområder og særlige events med Revas' ny kampagnebil "Skraldebasen".
- Stort fokus på digital kommunikation, herunder udvikling af hjemmeside, appen "AffaldViborg" med ca. 20.000 downloads og etablering af facebook-fællesskabet "Aktiver dit affald" med ugentlige opdateringer og daglige interaktioner.

Forsyningsområdet

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Kvaliteten af affaldsordninger Kvaliteten skal fastholdes eller stige jf. brugertilfredsheden med kommunens affaldsordninger. En høj brugertilfredshed anses som direkte indikator for, at kommunens affaldsordninger benyttes. Niveauet ønskes fastholdt eller forbedret uanset ændringer, der foretages i kommunens affaldsordninger, herunder prioriteringer i miljø, økonomi og service. Målet er hvert år, at minimum 92% af borgerne i Viborg Kommune er tilfredse med Revas' dagrenovationsordning.	-	Der er ikke gennemført brugertilfredsundersøgelse på affaldsområdet i 2018 pga. etablering af ny affaldsordning, hvilket pågår ind i første halvår af 2019. Baggrunden herfor er, at brugerundersøgelser foretaget under en omstillingsproces vil være stærkt påvirket af "øjebliksfornemmelser" og derfor ikke vise et retvisende billede af affaldsordningen. I 2019 forventes der gennemført en række brugerundersøgelser.	-
Genanvendelse af husholdningsaffald Den procentmæssige fordeling af affald til hhv. genanvendelse, forbrænding og deponering skal påvirkes, så der opnås nationale mål jf. den nationale ressourcestrategi på 50% genanvendelse af alt husholdningsaffald i 2022. Fra 2012 til 2022 er der fastsat mål om en stigning i mængden af husholdningsaffald, der genanvendes, fra ca. 30% til 50%. I 2018 var genanvendelsesmålet 40 %. Genanvendelsesprocenten forventes at stige i "ryk" ved indførelse af nye ordninger og/eller fraktioner. I 2018 blev der gennemført en større ændring i husholdningsaffaldsindsamlingen, der særligt i andet halvår af 2018 har påvirket genanvendelsesprocenten direkte.	100%	Den opgjorte genanvendte mængde af husholdningsaffald til genanvendelse for 2018 er på ca. 44%. Effektmålet er dermed opnået 100%, idet målet for genanvendelse i 2018 var sat til 40%. Til sammenligning udgjorde den opgjorte genanvendte mængde af husholdningsaffald i 2017 ca. 34%. Effektmålet for 2018 vurderes således at være opfyldt, og der er sket en markant stigning i mængden af husholdningsaffald, der genanvendes. Procentsatsen er, jf. retningslinjerne i den nationale ressourcestrategi, opgjort for 7 fokusfraktioner i husholdningsaffaldet (organisk affald, papir, pap, glas, træ, plast og metal). Den primære begrundelse for stigningen i genanvendelsesprocent er etablering af en ny affaldsordning ved husholdninger i Viborg Kommune, hvor affaldet sorteres i fire affaldstyper, hvoraf tre afsættes med henblik på genanvendelse.	

Plan-, natur og miljøområdet

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Grønne områder og naturpladser	659	449	553	629	76
Naturforvaltningsprojekter	4.437	4.889	4.148	3.932	-216
Skove	642	692	690	748	58
Vandløbsvæsen	4.539	5.016	4.994	4.752	-242
Miljøbeskyttelse m.v.	4.727	2.497	5.797	5.719	-78
Skadedyrsbekæmpelse	-176	-141	-89	548	637
Optimering af privat energiforbrug	0	83	165	0	-165
I alt	14.828	13.485	16.258	16.329	71

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 100,4 %.

Merforbruget udgør 71 t. kr.

Der er samlet set små mindreforbrug på natur og vandkontiene, hovedsageligt på Naturforvaltningsprojekter (naturpleje og genopretning) samt på Vandløbsvæsen (vedligehold af vandløb). Baggrunden er, at der er indtægter og indbetalt medfinansiering i 2018 på igangværende projekter, der afsluttes i 2019 med tilsvarende udgifter.

Ligeledes er der mindreforbrug på Optimering af privat energiforbrug. Puljen blev afsat i efteråret 2017 og overført til 2018.

Der er merforbrug på olie-, gift- og kemikalieskader, som forventes dækket af skadevolder i 2019.

På området med rottebekæmpelse er der udarbejdet en ny kontrakt, som følge af ny lovgivning på området. Den nye kontrakt har medført et merforbrug, som indregnes i gebyret for år 2020.

.

Plan-, natur og miljøområdet

Fokusområder

Realisering af Vandområde- og Natura 2000-planer

Vandområdeplanerne for anden planperiode er baseret på en opdatering og videreførelse af vandplanerne for første planperiode og gælder fra 2015-2021. Planerne for 2015-2021 er alene et informationsdokument, som beskriver indsatsen i planperioden. Det bindende indsatsprogram er udmøntet i en bekendtgørelse. Bindende indsatser omfatter vandløb og søer, vådområder samt spildevand. For vandløb, søer og vådområder skal Kommunen søge om at få planernes indsatser realiseret via de tilgængelige virkemidler.

Realisering af 2. generation af Natura 2000 handleplanerne fra 2017 er fortsat planmæssigt via de tilgængelige virkemidler – primært frivillige tilskudsordninger under Landdistriktsprogrammet. En stor del af indsatsen er sket via LIFE-IP – se nedenfor.

Viborg Naturpark

Planlægningen af konkrete delprojekter indenfor Viborg Naturparkstrategien er videreført. Projektideer koordineret i samarbejde med borgere og andre interessenter og en ny organisering af indsatsen i 2019 er planlagt.

Realisering af Natur- og Parkpolitik

Udarbejdelsen af Natur- og Parkplan (arealanvendelsesplan).

Bekæmpelse af kæmpebjørneklo

Der er udarbejdet en indsatsplan for bekæmpelse af kæmpebjørneklo, som forpligter private og offentlige grundejere at bekæmpe planten i Viborg Kommune. I løbet af 2018 er arbejdet med at håndhæve indsatsplanen samt på at bekæmpe kæmpebjørneklo på kommunale arealer og langs offentlige vandløb igangsat.

Realisering af Klimatilpasningsplan

I 2018 er der planmæssigt arbejdet med:

- Prioritering af indsatsen i de udpegede risikoområder
- Projektering af indsats i højest prioriterede risikoområder.

Drikkevandsindsatsplaner

I 2018 er der:

- Vedtaget indsatsplan for Rødkærsbro-området
- Vedtaget indsatsplaner for Hammershøj-Vammen-Ørum
- Opstartet indsatsplan i området Karup-Grønhøj-Frederiks-området
- Opstartet indsatsplan i Knudby-Sparkær-området.

Revision af vandløbsregulativer

Kommunen er som vandløbsmyndighed forpligtiget til at revidere regulativerne for de offentlige vandløb.

Der er arbejdet videre med revision af regulativer, og herunder også en harmonisering af serviceniveauet for vandløb i Viborg kommune.

LIFE-IP projekt, herunder udtagning af lavbundslande

LIFE-IP projektet "Landmanden som naturforvalter" startede ultimo 2017 (under forudsætning af godkendelse i EU) i samarbejde med 7 andre kommuner og Naturstyrelsen. Fokus i projektet er naturgenopretning i ådale ved bl.a. Nørreåen, Skals Å, Simsted Å, Jordbro Å.

Som en del af projektet arbejdes der også med udtagning af lavbundslande i ådalene, hvor lavbundsordningen vil blive benyttet, ligesom øvrige EU-tilskudsordninger i høj grad vil blive bragt i spil. Der er i 2018 gennemført en række forundersøgelser i de prioriterede områder.

Strategisk energiplanlægning

Forvaltningen har i 2018 arbejdet med grundlaget for den kommunale energiplanlægning.

Miljøtilsyn

Bekendtgørelsen om miljøtilsyn indeholder bestemmelser om omfang og indhold af miljøtilsyn. Viborg Kommunes tilsynsplan indeholder en generel vurdering af relevante væsentlige miljøproblemer.

Bestemmelserne om tilsyn medfører, at visse virksomheder/ husdyrbrug får hyppigere miljøtilsyn end andre, idet der udføres et større antal tilsyn på de virksomheder/ husdyrbrug, hvor der enten er en øget risiko for forurening af omgivelserne eksempelvis på grund af beliggenhed, eller hvor der er konkrete problemer med at overholde de gældende bestemmelser.

Oplysninger om virksomhedernes miljøforhold bliver offentliggjort på Miljøstyrelsens portal Digital Miljø Administration.

Plan-, natur og miljøområdet

Viborg Kommune har i 2018 udført det nødvendige antal miljøtilsyn.

Derudover er der gennemføres to tilsynskampagner, som omhandlede dels opbevaring af husdyrgødning i markstakke, dels tømning af olie- og benzinudskillere.

Miljøgodkendelser

Servicemåaftalen fra 2015 om nedbringelse af sagsbehandlingstiden med en tredjedel for miljøgodkendelse på virksomheder og husdyrbrug skal fortsat overholdes. I en ny husdyrbrugslov, der er trådt i kraft den 1. august 2017, er der fastsat krav om lave sagsbehandlingstider (90 dage) for en del ansøgninger.

Der pågår regelforenkling på miljøgodkendelsesområdet for virksomheder. Denne forenkling forventes at flytte noget af miljøgodkendelsesarbejdet over til behandling af anmeldelser om mindre komplicerede ændringer på industrivirksomhederne.

Med den nye husdyrbrug lov er der lavet om på reglerne om godkendelse og tilladelse af husdyrbrug. Med den nye lov bliver der skabt større fleksibilitet i produktionen af svin, kvæg, mink og fjerkræ. Det kan derfor være attraktivt for den effektive landmand at søge om miljøgodkendelse efter den nye lov. Dermed forventes niveauet af indgående ansøgninger at ligge på niveau med foregående år, selvom strukturudviklingen, som bevirker at husdyrene samles på stadig færre ejendomme, virker i modsat retning.

Der er i 2018 behandlet 34 godkendelser for husdyrbrug og 35 anmeldelser om dyrehold eller anlæg efter husdyrlovens anmeldeordning. Miljøgodkendelser til IE landbrug (store svine- og fjerkræproduktioner), og øvrige miljøgodkendelser/tillæg til miljøgodkendelser, der ikke kan overholde et krav til ammoniakdepositionen på sårbar natur, skal revurderes efter 8 år herefter igen hvert 10. år. Viborg Kommune har truffet afgørelse i 75 sager om revurdering eller overholdelse af krav om ammoniakdepositionen i 2018.

Der er truffet afgørelse i 9 ansøgninger om miljøgodkendelse for industrivirksomheder og 8 ansøgninger var ikke afsluttet ved udgangen af 2018.

Affald

Implementeringen af tiltag fra affaldsressourceplanen og nyt affaldsindsamlingssystem i Viborg er påbegyndt i 2018. Arbejdet forsætter i 2009 hvor landområderne, den gamle bydel og en række kommunale institutioner omfattes af den nye affaldsordning.

Der er løbende foretaget tilpasninger af Viborg Kommunes affaldsregulativ.

Planlægning

Der er planlagt for omdannelse af arealet i Baneby.

Plan-, natur og miljøområdet

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Realisering af Natur- og Parkpolitikken (tværgående effektmål med TU's Grønne områder) De 33 indsatser i Natur- og Parkpolitikken skal realiseres.	30%	30%	
Drikkevandsindsatsplaner Indsatsplanerne 1. generation færdiggøres med udgangen af 2020, og herefter pågår en løbende opdatering hver 6 år.	85%	85%	
Realisering af Vandområde- og Natura 2000-planer De bindende indsatser som Viborg Kommune er forpligtet til at søge gennemført søges for undersøgt og evt. realiseret ud fra de anviste virkemidler og finansiering. Indsatsen videreføres med 2. generation af Statens Vandområdeplaner fra 2015 – 2021.	20%	20%	
Forbedret service ved synliggørelse af forventet sagsbehandlingstid i Teknik & Miljø (tværgående effektmål med TU – Trafikområdet) Der bliver inden 8 arbejdsdage kvitteret for alle henvendelser, mundtligt eller skriftligt, og med angivelse af forventet sagsbehandlingstid. Viser det sig, at den udmeldte sagsbehandlingstid ikke kan overholdes, orienteres ansøgere om dette	Mål forventes opfyldt		
Forbedret bymiljø via etablering af Baneby Viborg Der er vedtaget lokalplaner for omdannelse af 100% af arealet senest i 2020	70%	70%	
Forhindre sundhedsskadelig forurening Sundhedsskadelig forurening fra virksomheders og husdyrbrugs emissioner, støj, lugt, affald, spildevand mv. forhindres ved vilkårsfastsættelse i forbindelse med godkendelser og tilladelser, og ved at udføre regelmæssige tilsyn i overensstemmelse med bestemmelserne i miljøministeriets tilsynsbekendtgørelse.	Der føres obligatoriske tilsyn	Miljøtilsyn udført i overensstemmelse med de gældende bestemmelser.	

Landdistrikter

Regnskabsresultat

Beløb i 1000. kr. (2018 P/L) (- = mindreforbrug/indtægt)	Regnskab 2017	Budget 2018	Korr. Budget 2018	Regnskab 2018	Afvigelse
Landdistriktsudvalget	0	1.503	2.495	1.536	-959
I alt	0	1.503	2.495	1.536	-959

Regnskabet for politikområdet viser en forbrugsprocent på 61,6 %.

Mindreforbruget udgør 1 mio. kr. (afrundet).

I oprindelig budget 2018 var der afsat 1,5 mio. kr. til Årets lokalområde samt Egne- og Selvejende Forsamlingshuse. Budgettet blev forhøjet med 1 mio. kr. til udvalgets øvrige driftsudgifter. ([Byrådsmøde den 24. januar 2018, sag nr. 9](#))

Størstedelen af mindreforbruget (0,9 mio. kr.) er på Landdistriktsudvalgets dispositionssum. Dette skyldes, at udvalget først er etableret i 2018, hvorfor de økonomiske konsekvenser af udvalgets beslutninger først udmøntes senere. Af mindreforbruget er der reserveret en ramme til opfølgning på fire pilotbyer/projekter. ([LDU møde 30. oktober 2018, sag nr. 8](#)).

Landdistrikter

Fokusområder

Landdistriktsudvalget varetager opgaver vedrørende udvikling af landdistrikter og byer med mindre end 3.000

indbyggere i hele Viborg Kommune. Opgaverne spænder fra det konkrete; forsamlingshuse, område- og byfornyelse til dialog og borgerinvolvering.

Samarbejde

Udvalget understøtter, at der arbejdes i helhedsorientering på tværs af de politiske udvalg i forbindelse med udvikling af demokrati og borgerinddragelse. Udvalget skal udvikle og videregive ideer om demokrati og borgerinddragelse til de øvrige udvalg.

Udvalget har gennem arbejde med talerør for de enkelte lokalområder sat fokus på samarbejdet internt i områderne.

Borgerinddragelse

Udvalget har til formål at understøtte bæredygtig udvikling i lokalsamfundene i samarbejde med de enkelte lokalområder og herigennem styrke og udvikle det lokale demokrati og herunder borgerinddragelse, værdien af lokale styrkepositioner, ildsjæle og aktive borgere.

Udvalget har afholdt sine møder rundt omkring i lokalsamfund og iværksat en proces med udarbejdelse af borgerdrevne lokale udviklingsplaner.

Helhedsorienteret og strategisk planlægning

Borgerdrevne lokale udviklingsplaner skal sikre et helhedsorienteret, strategisk og langsigtet grundlag for udvikling i landdistrikterne.

By- og områdefornyelse er, ligesom støtte til forsamlingshuse, et afgørende redskab til at sikre udviklingen i landdistrikterne.

Udvalget har ikke formuleret særskilte politikker, men indgår i arbejdet med ny styringsmodel. Udvalget har lagt vægt på at ville arbejde på et analytisk grundlag.

Landdistrikter

Effektmål

	Mål i 2018	Resultat	
Borgerinddragelse	Dialog med borgerne	9 borgermøder er afholdt i forskellige landsbyer	
Samarbejde	Styrke samarbejde mellem udvalg Styrke samarbejde i lokalområder	Dialog form aftalt på temamøde med Byrådet Koncept for talerør udviklet	
Helhedsorienterede og strategiske planer	Udvikle koncept for borgerdrevne lokale udviklingsplaner	Koncept udviklet Fase 1 gennemført i fire byer	
Analytisk grundlag	Analyser af landdistrikter	Signalementer for byer med over 200 indbyggere Socioøkonomiske analyser udarbejdet	

Revisionspåtegning

Kommuneoplysninger

Kommune

Viborg Kommune
Prinsens Alle 5
8800 Viborg

Telefon: 87 87 87 87

Telefax: 87 87 90 00

Hjemmeside: www.viborg.dk

E-mail: viborg@viborg.dk

Hjemsted: Viborg

Regnskabsår: 1. januar – 31. december 2018

Borgmester

Ulrik Wilbek

Kommunaldirektør

Lasse Jacobsen

Revision

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab
Kystvejen 29
8000 Aarhus C

Bilag 1 – Udvidet Resultatopgørelse (udgiftsbaseret regnskabsopgørelse)

Beløb i mio. kr. (- = indtægt/overskud)	Budget 2018	Korr. budget 2018	Regnskab 2018
A. Det skattefinansierede område			
Indtægter			
Skatter	-4.319,9	-4.325,2	-4.326,1
Generelle tilskud m.v.	-1.537,5	-1.478,0	-1.477,7
Indtægter i alt	-5.857,3	-5.803,2	-5.803,8
Driftsudgifter (excl. forsyningsvirksomhed)			
Serviceudgifter:			
Økonomi- og erhvervsudvalget	576,2	614,3	542,7
Børne- og ungdomsudvalget	1.663,0	1.686,2	1.659,0
Ældre- og aktivitetsudvalget	710,2	703,7	703,8
Social- og sundhedsudvalget	897,9	941,3	913,9
Beskæftigelsesudvalget	12,7	17,6	12,5
Kultur- og fritidsudvalget	166,5	170,5	166,3
Teknisk Udvalg	145,8	150,0	153,1
Klima- & Miljøudvalget	13,5	16,3	16,3
Landdistriktsudvalget	1,5	2,5	1,5
Serviceudgifter i alt	4.187,2	4.302,4	4.169,1
Udgifter til overførselsindkomst:			
Beskæftigelsesudvalget	1.433,1	1.400,7	1.368,5
Udgifter til overførselsindkomst i alt	1.433,1	1.400,7	1.368,5
Driftsudgifter i alt	5.620,4	5.703,1	5.537,6
Driftsresultat før finansiering	-237,0	-100,1	-266,2
Renteudgifter (netto)	8,8	-58,4	-59,6
RESULTAT FØR ANLÆG OG AFDRAG M.V.	-228,2	-158,5	-325,9

Anlægsudgifter (excl. forsyningsvirksomhed)			
Økonomi- og erhvervsudvalget	-1,1	-11,5	-9,3
Børne- og ungdomsudvalget	56,5	77,8	58,7
Ældre- og aktivitetsudvalget	14,1	55,0	47,1
Social- og sundhedsudvalget	12,0	9,3	2,0
Beskæftigelsesudvalget	0,0	1,1	0,2
Kultur- og fritidsudvalget	26,5	44,2	39,8
Teknisk Udvalg	83,1	106,5	97,7
Klima- & Miljøudvalget	7,9	15,7	6,0
Landdistriktsudvalget	10,7	22,9	10,9
Anlægsudgifter i alt	209,7	321,0	253,2
Jordforsyning			
Indtægt ved salg af jord	-96,1	-80,0	-76,4
Udgift ved køb af jord incl. byggemodning	78,8	95,4	66,7
Resultat af jordforsyning	-17,3	15,4	-9,7
RESULTAT AF DET SKATTEFINANSIEREDE OMRÅDE	-35,8	177,9	-82,4
B. Forsyningsvirksomheder			
Drift (indtægter - udgifter)	-1,5	9,1	4,4
Anlæg (indtægter - udgifter)	36,2	43,9	37,9
RESULTAT AF FORSYNINGSVIRKSOMHEDER	34,7	53,0	42,2
C. RESULTAT I ALT (A+B)	-1,0	230,9	-40,1
PENGESTRØMME			
Resultat i alt	-1,0	230,9	-40,1
Afdrag på lån	81,1	81,6	87,1
Låneoptagelse	-47,3	-47,3	-62,2
Alment boligbyggeri	36,4	72,6	51,3
Øvrige finansforskydninger	5,4	59,7	173,9
Kursregulering af likvide aktiver	0,0	0,0	6,0
Likviditetsstyrkelse (-) / Forbrug (+)	74,5	397,4	215,9